

Riječ

List župe Presvetoga Trojstva Blagaj-Buna, godišće 13., br. 29., 2014.

Čestit Božić i
blagoslovljena
Nova 2015. godina

Riječ

Osnivač i izdavač: Župa Presvetoga Trojstva Blagaj-Buna

Odgovara: Don Nikola Menalo, župnik

List uređuje: Medijska sekcija Hrvatske katoličke mladeži Buna

Uredničko vijeće: don Nikola Menalo, Marin Skender, Miroslav Selmanić

Lektor: Martina Arapović

Adresa: Pastoralni centar bl. Alojzija Stepinca, 88202 Buna

Tel/fax: 00387/36/480-600

List se uzdržava dobrovoljnim prilozima.

Potporu listu kao i župnoj zajednici možete slati na žiroračun otvoren kod Unicredit banke BH.

Broj računa: 3381002202726268;

Tisak: **GRAFIT**, Mostar

Ono što treba znati svaki župljanin naše župe

Župni ured Presvetoga Trojstva Blagaj-Buna smješten je u

Pastoralnom centru bl. Alojzija Stepinca na Buni
tel./fax: 036 480 600;

e-mail: zupni.ured.blagaj-buna@tel.net.ba
www.zupablagajbuna.ba

Don Nikola Menalo, župnik

Svete mise slavimo:

nedjeljom u 8 i 11 sati i radnim danom kroz tjedan (prema rasporedu u Župnom listu)

svake posljednje nedjelje u mjesecu sv. Misa u Blagaju

U ovom broju donosimo:

Župnikov proslav

stranica 4

Godina posvećenoga života

stranica 6

Četrdeseta obljetnica misništva msgr. Želimira Puljića

stranica 10

Dvojica đakona u našoj župi

stranica 12

Predstavljanje knjige don Ive Šutala

stranica 20

Unutarnje uređenje crkve na Buni

stranica 22

Statistika

stranica 54

Božićna čestitka biskupa Ratka Perića

Kako biblijski pisac otvara svoju Poslanicu naslovljenu Židovima – Hebrejima? Eto tako što mudro i pregledno spaja Stari Zavjet s Novim. Davna proročanstva iz prošlosti s njihovim ostvarenjima u sadašnjosti. Odmah u početku Poslanice prikazuje Isusa Krista u tri retka kao Sina Božjega s njegovim božanskim projektom koji se ostvaruje u njegovu kratkotrajnu životu od 33 godine. Evo svetoga teksta: “Više puta i na više načina Bog nekoć govoraše ocima po prorocima; konačno, u ove dane, progovori nama u Sinu. Njega postavi baštinikom svega; Njega po kome sazda svjetove. On, koji je odsjaj Slave i otisak Bića njegova te sve nosi snagom riječi svoje, pošto očisti grijeha, sjede zdesna Veličanstvu u visinama” (1,1-3). Ovaj odlomak čitamo pod sv. Misom na sam Božić. Više puta i na više načina Bog nekoć govoraše ljudima u Starome Zavjetu i svijetu: preko zemaljskoga raja u kojem su se prvi ljudi Božjim darom našli, ali su ga svojevremeno proigrali i iz njega istjerani, s posljedicama do nas danas; preko egipatskih čudesa koja su izazivala zaprepaštenja Egipćana, ali ne i trajna obraćenja. Tko zna koliko se ljudi danas obraća pod znacima elementarnih katastrofa? Preko Gorućega grma na sinajskom Horebu što ne izgara nego izaziva i Mojsija zaokuplja, a narod opet ide za Zlatnim teletom; preko silna glasa proročkoga: preko Ilije koji naviješta Božju slavu, preko Izaije koji govori one velike riječi

što se odnose na Boga: Svet, Svet, Svet; preko Amosa koji propovijeda o socijalnoj pravdi, preko Hošee koji ističe čudo Božjega praštanja. Ali to su sve samo pojedini vidovi, dijelovi Božjega djelovanja. Više puta i na više načina govoraše Bog preko Ane, Samuelove majke, koja dade nacrt Gospinu hvalospjevu Veliča duša moja Gospodina; preko sutkinje Debore u Efrajimovoj gori, preko kraljice Estere u Babilonu, preko udovice Judite u Betuliji, preko mudre Abigajile u Karmelu, proročice Hulde u Jeruzalemu i tolikih hrabrih i skromnih ženskih likova Staroga Zavjeta. Tako je Bog nekoć, po ljudskom izgovorenu glasu i napisanoj riječi šaputao i govorio, dahom same prirode lahorio, sijevao, grmio... I uvijek je bilo ušiju i duša koje su ga slušale i poslušale. I okrenulo im se na sreću. I vazda je bilo onih koji su mu okrenuli leđa na vlastitu propast. A sada, zapravo prije dvije tisuće godina, progovori nama u svome vječnom Sinu. Ono što Bog ima najvrednije i jedincato, Sina Jedinorođenoga, Njega nam posla. Zato je njegova Objava najuzvišenija. Potpuna. Savršena. Prije je bilo više puta i na više načina, sve u fragmentima, sada je odjednom u svoj punini, cjelovita kompozicija Božjega izvedbenog plana. Proroci su bili prijatelji Božji, a ovaj je Sin Božji. Gore srca, ljudski rode! U ove dane prozbori nama u Sinu. Za njega nam Pismo kaže najveće riječi koje se o jednoj osobi mogu izreći: "odsjaj Slave i otisak Bića Božjega". Istobitan s Ocem. A istobitan i s nama. Njemu jedinomu pripada stvarateljska akcija. Njemu jedinomu pripada Otkupiteljska akcija. Njemu pripada snaga koja providnosno uzdržava i vodi cijelo čovječanstvo. Njemu pripada sudačka moć na kraju svijeta. Kako se prema Njemu ponesemo, tako će nam biti svu vječnost. Neki ga ne primaju, nego se od Njega udaljuju. A drugi ga primaju u djetetu, u nemoćnu i bolesnu, u strancu i zatvoreniku, u gladnu i nezaposlenu i postaju Njemu slični, djeca Božja. Svima bio sretan Božić - Sveto Porođenje Isusovo - dolazak Božanskoga Djeteta u naše obitelji, župe i u sve vjernike. Nova nam godina 2015. bila Svima čestita, rodna i blagoslovljena!.

Župnikov proslav

Od *Riječi do Riječi* ili od Božića do Božića dug je hod iako brzo proleći. Kad bi se koraci brojali, bilo bi ih dosta. Kad bi se riječi brojale, bilo bi ih još više, a kada bi se misli brojale, ne bi se mogle prebrojati. Ali uz misao vječnoga Oca i uz Riječ koja je došla među nas lakše je i hoditi i govoriti i misliti.

U našim pismenim koracima ili često puzanju po papiru ili računaru možemo biti zadovoljni poput maloga djeteta koje je tek prohodalo te je to za nj veliki iskorak pa tako i za nas je svaki novi broj *Riječi* iskorak duha i uma.

Nakon izdavanja prošlogodišnje *Riječi* koraci su nas poveli u blagoslov obitelji naše župe. To su bili radosni trenutci s još veselijim božićnim čestitkama. Na kraju blagoslova statistika je pokazala da nas je još više u župnoj zajednici. Bogu hvala! Još u božićnom v r e m e n u , n a s v e t k o v i n u Bogojavljenja, naš je biskup zaredio dvojicu đakona. Jedan od njih bio je i bogoslov Tomislav Zubac, koji je svoj đakonski

practicum lijepo odradio u našoj župi. Iste godine, na Misijsku nedjelju, mjesna je Crkva obogaćena još trojicom đakona, a među njima je i Marin Skender koji je ove školske godine s nama u župnoj zajednici. Iste godine petorica novih đakona. Da su se ovojesenji đakoni redili na Vodokršte imali bismo „Trojicu mudraca“.

Kako smo od Bogojavljenja dalje koračali kroz liturgijsku godinu započela su i slavlja vjenčanja.

Jedno u veljači, a ostala u proljeće i ljeto. Ukupno ih je bilo 11, što je mali broj. Kako mladi za ovu godinu najavljuju, moglo bi ih biti i manje, no sve su prilike da će skoro svi mladenci ostati na terenu župu pa će župa biti bogatija novim obiteljima. Mladi, ne bojte se zajedno ići kroza život, jer u dvoje je uvijek lakše, a i Isus je slao učenike po dvojicu. Kada se jedan umori, drugi ga lakše odmijeni.

Početkom veljače proslavili smo blagdan bl. Alojzija Stepinca, a sredinom lipnja svetkovinu Presvetoga Trojstva. Na obje svečanosti imali smo dvojicu

svećenika iz dvije susjedne biskupije da se očituje zajedništvo s drugim Crkvama i učvrsti svećenička kolegijalnost.

U m i s i j s k i m koracima uvijek smo angažirani a tu našu aktivnost pozdravila su i svojim dolaskom počastila bivša dva župnika ove župe don Velimir i don Bernard. Mi ih se s radošću sjetimo u molitvama a štogod im i pošaljemo za uspješno misijsko djelovanje širenja evanđelja. Dok ste

u našim srcima i molitvama budite glasnici Velikoga Kralja tamo gdje palme cvatu.

Naše korake pružali smo i prema hodočasničkim mjestima, ne samo prema Hrasnu na Kraljicu mira ili jubilarnome križu na vrhu Huma nego i u ramski kraj s „Veronikama“ i u Vječni grad s članovima zbora. Svi ovi susreti ostave neizbrisiv trag u našim sjećanjima.

Najdraži koraci bili su oni prvopričesnički i krizmanički. Dječja nasmijana lica 31 prvopričesnika i razdragani

osmjesi 51 krizmanika uvelike su razveselili obitelji i župu. Neka vas obje osobe Presvetoga Trojstva zajedno s Ocem vode u životu te znate kome ste povjerovali.

Da ne bi uvijek sve bilo u radosnome tonu dođu i smrtni časi kada smrt kao lopov dođe i odnese male, mlade i stare. K Ocu nebeskom preselilo se 27 osoba iz naše župe koji su ubilježeni u Maticu umrlih. Ti im Gospodine podari mjesto u svom nebeskom kraljevstvu. O smrti treba razmišljati ali ima onih koji po prirodi o njoj manje misle, a to su mladi pred kojima je život. Oni su ove godine krenuli na svoje hodočašće u Dubrovnik. Lijepo ih je bilo vidjeti. Nije ih ni kiša mogla zaustaviti u slavljenju Boga. Lijepo ih je vidjeti kada koračaju prema župnoj dvorani srijedom navečer. Iako umorni i gladni, još više im je stalo da uzdignu duh u lijepom predavanju, u kakvoj korisnoj radionici da angažiraju i duh i tijelo, u nekoj dosjetljivoj asocijaciji ili radnoj akciji. Hvala ti trojedini Bože na ovoj mladosti koja te neizmjerljivo voli.

Za njima odmah po sličnim životnim stazama koračaju djeca, vjeroučenici nižih razreda koji ih u stopu prate te na vjeronauk 100 % dolaze. Već s mosta na Buni nazivaju Hvalje Isus dumbo, te trče i peticu nabacaju. Ne samo da nabacuju peticu rukom nego ih napretek nabacuju i u dnevne škole i župne. Zahvaljujem ti Presveto Trojstvo na živoj župnoj zajednici koja je prepuna dječje radosti.

Poseban korak kojega treba spomenuti zakoračen je početkom mjeseca svibnja a trajao je do početka rujna. Koliko smo znali i umjeli toliko smo energije u unutarne uređenje naše crkve uložili. Jesmo li trebali drugačije i da li je bilo nekako drugačije moguće ne znam. U razgovoru s vjernicima čini se da smo pogodili kako Bog zapovijeda. Od svega nam je najdraže da se imamo gdje Bogu moliti i preko ove crkve Bogu žrtve prikazivati. Presveto Trojstvo prosvijetli nas da joj i titulara izaberemo.

Korak po korak osvrnuh se na prošlu godinu. Neka nam ova godina, posvećena osobama posvećenoga života, bude poticaj da se molimo za nova redovnička i svećenička zvanja, a da Bog providi te se i u našoj župi svečano proslavi.

Sve na veću slavu Božju!

Radujte se narodi

**Radujte se narodi, kad čujete glas,
da se Isus rodi u blaženi čas.**

**Svaki narod čuj, čuj,
i Betlemu pristupljaj!
pristupljaj!**

**Vidi Božje otajstvo u podrtoj štalici
I tko trpi uboštvo na toj tvrdoj slamici.**

**To otajstvo čuj, čuj,
i k jaslicam pristupljaj!
Pristupljaj!**

**Raduje se Marija s Josipom gledeći
Anđeo pjeva "Glorija" po zraku leteći**

**I ti, svijete čitavi,
Spasitelja pozdravi!
Pozdravi!**

**Dođi i ti, narode, k Betlehemskom dvoru,
pridruži se klanjajuć anđeoskom koru.**

**Lijepo dare daj, daj,
pa mu lijepo zapjevaj.
zapjevaj!**

**Zdravo, mali Isuse, koji sad nas pohodi!
Tebe sav puk uznosi, nas u slavu vodi Ti!**

**Sveto Tvoje rođenje
bilo svim na spasenje,
spasenje!**

**Sveto Tvoje rođenje
bilo svim na spasenje,
spasenje!**

Godina posvećenoga života

Poruka Vijeća Hrvatske biskupske konferencije za ustanove posvećenog života i družbe apostolskog života i Hrvatske konferencije viših redovničkih poglavara i poglavarica

Poštovane redovnice, redovnici i laici posvećeni u svijetu, drage sestre i draga braćo u Kristu!

1. Papa Franjo nas je obradovao određivši da od 1. prosinca 2014. do 2. veljače 2016. proslavimo Godinu posvećenog života. Kao što je već u najavi ove godine bilo rečeno, prilika je to da se sa zahvalnošću spomenemo nedavne prošlosti, osobito razdoblja od Drugoga vatikanskog sabora, da s nadom prigrlimo budućnost svjesni da kriza kroz koju prolazi društvo i sama Crkva dotiče u punini i posvećeni život, te da sa strašću živimo sadašnjost, u ozračju istinskoga prijateljstva, dubokoga zajedništva, a onda i prave zaljubljenosti u Krista. Na taj način odgovaramo i na poziv pape Franje da “izidemo iz sebe”, da budemo “Crkva u izlasku”, a to znači da živimo slobodu Božjega poziva. Potrebno je stoga napustiti ili premisliti neke

tradicionalne oblike i načine prisutnosti i djelovanja posvećenih osoba kako bi se mogao udahnuti “čisti zrak Duha Svetoga, koji nas oslobađa usredotočenosti na same sebe skrivene pod plaštem izvanjske pobožnosti lišene Boga” (Radost evanđelja, Apostolska pobudnica o navještaju evanđelja, 24. studenoga 2013., 97).

2. U ovom se duhu dobro nadahnuti na izvornoj karizmi svake pojedine zajednice. Neke su zajednice kroz protekle godine već obilježile značajne obljetnice. Tako je u franjevačkoj obitelji prvi franjevački red proslavio 800. obljetnicu svojega utemeljenja, a drugi red, to jest klarise, svojega, dok su pripadnici Franjevačkoga svjetovnog reda obilježili obljetnice svojih zaštitnika. Svjetovni instituti spomenuli su se prije dvije godine 65. obljetnice dokumenta kojim je papa Pio XII. i službeno potvrdio stalež potpune posvete Bogu u svijetu. Isusovci su proslavili 200. obljetnicu obnove Družbe

Isusove, dok salezijanci obilježavaju 200. obljetnicu rođenja don Ivana Bosca. Karmelićanke i karmelićani obilježiti će u 2015. godini 500. obljetnicu rođenja sv. Terezije Avilske. Dominikanci, dominikanke i cijela dominikanska obitelj već se nekoliko godina pripremaju za proslavu 800. obljetnice potvrde svojega reda koja će biti 2016. godine. Zasigurno bi se moglo nabrojati još važnih obljetnica zajednica koje djeluju u našem narodu. Ove obljetnice nisu tek prigoda za sjećanje i slavlje, nego milosni trenutak ponovnog promišljanja o vlastitim korijenima, kao i usklađivanja života zajednice i njezinih pojedinih članova s idealima koji su nam predloženi, vodeći računa o vremenu u kojemu živimo i zadaćama koje to vrijeme stavlja pred nas.

3. Takvo usklađivanje dovodi do “izlaska” osoba posvećenog života i čitavih zajednica iz sebe samih, te ih otvara djelovanju Duha Svetoga. Pritom valja izbjeći opasnost da se u sukobu između ideala i stvarnosti osporava sve što je do sada činjeno, ali i opasnost pasivnog pristajanja uz sadašnje stanje. Krizu, koja se često očituje i kao kriza zvanja za posvećeni život, valja shvatiti kao izazov za promjene i poziv na osobno obraćenje, ali i na zauzetije zajedničko nasljedovanje Gospodina, zauzetiji zajednički hod kroz pustinju na putu izlaska. Pritom je od temeljnog značenja povjerenje u Boga koji izabire, poziva i šalje. Bog je svoj narod vodio kroz pustinju u obliku stupa od ognja i oblaka (usp. Izl 14,24). U tom oblaku prepoznajemo oganj Duha. “Ako ponekad i hodimo u tami i mlakosti, koje bi mogle uznemiriti naša srca (usp. Iv 14,1), neka vjera ponovno probudi sigurnost da unutar toga oblaka nije

nestalo Gospodinove prisutnosti: ona je ‘oblak s dimom danju, a noću sjaj ognja žarkoga’ (Iz 4,5), te nadilazi tamu” (Ispitujte, Pismo Kongregacije za ustanove posvećenog života i zajednice apostolskoga života, 8. rujna 2014., 3). To znači uvijek iznova s povjerenjem kretati se za Bogom i njegovim pozivom.

4. Živeći i djelujući s takvim povjerenjem redovnice, redovnici i Bogu posvećeni laici u svijetu postaju znak Božjeg kraljevstva i u našem hrvatskom društvu opterećenu neimaštinom, nepovjerenjem i podjelama različitih vrsta. Vjernim življenjem zavjeta oni postaju znak vjernosti Bogu, a tako i znak svima koji nastoje

živjeti predbračnu i bračnu vjernost u društvu u kojem ona nije na velikoj cijeni. Svojim zauzimanjem za svakog čovjeka i prepoznavanjem potreba svakoga, Bogu posvećene osobe na istaknuto mjesto stavljaju vrijednost života i vrijednost ljudske osobe, bez obzira na njezinu pripadnost, stalež i ulogu u društvu. Življenjem istinskoga siromaštva one mogu biti ljekovito obogaćenje

društvu opterećenu korupcijom i slijepim gomilanjem materijalnih dobara, jer svojim životom pokazuju prema duhovnim dobrima i pravim vrijednostima. Bogu posvećene osobe znak su “mističnoga, kontemplativnog bratstva, koje zna gledati na svetu veličinu blišnjega, koje zna otkriti Boga u svakom čovjeku, koje zna podnositi neugodnosti zajedničkog života držeći se Božje ljubavi, koje zna otvoriti srce Božjoj ljubavi da traži sreću drugih kao što je traži Otac dobri” (Radost evanđelja, 92).

5. Godina posvećenoga života prilika je i za cijelu Crkvu u našem narodu da još snažnije uoči vrijednost

ovog oblika života. U tome će posebnu ulogu imati i slavlja otvaranja Godine posvećenoga života koja će biti organizirana u pojedinim biskupijama. Pozivamo sve da se uključe u Nacionalno hodočašće i susret redovnika, redovnica i Bogu posvećenih laika u svijetu 14. ožujka 2015. u Mariji Bistrici. Posebno značenje kroz ovu godinu imat će zasigurno i Dan posvećenoga života koji vam svima već sada od srca čestitamo. Na razini opće Crkve priprema se velik broj događanja. Izdajamo molitveni lanac koji će se 8. prosinca 2014. održati u monaškim i kontemplativnim zajednicama u cijelome svijetu. Premda su izabrani samostani i zajednice iz cijeloga svijeta koji će u tom molitvenom događaju sudjelovati, potičemo osobito kontemplativne samostane u našoj domovini da taj dan obilježe posebnom molitvom za sve Bogu posvećene osobe kao i za uspjeh nakana vezanih uz Godinu posvećenog života.

6. Pozivamo i sve ostale redovnice, redovnike i Bogu posvećene laike u svijetu da se u molitvenom ozračju zauzeto uključe u pripremu, obilježavanje i odgovorno življenje Godine posvećenoga života, kako bi vrijedan biser njihova poziva ponovno u našoj domovini zasjao punim sjajem!

S tim mislima od srca vam želimo blagoslovljenu Godinu posvećenoga života!

Na spomendan Prikazanja Blažene Djevice Marije u Hramu, 21. studenoga 2014.

Uime Vijeća Hrvatske biskupske konferencije za ustanove posvećenoga života i družbe apostolskoga života:

Mons. Mate Uzinić, predsjednik

Uime Hrvatske konferencije viših redovničkih poglavara i poglavarica:

Fra Jure Šarčević, predsjednik

Izvanredna sinoda o pastoralu obitelji

Sinoda nije mjesto nadmudrivanja tko je inteligentniji, kazao je papa Franjo u homiliji tijekom mise (5. listopada) u bazilici sv. Petra kojom je otvorena treća Izvanredna sinoda o obitelji.

Biskupska sinoda o temi „Pastoralni izazovi vezani uz obitelj u kontekstu evangelizacije” trajat će do 19. listopada, a njezino Završno izvješće bit će temeljom za redovnu biskupsku sinodu

o obitelji koja će se održati u jesen 2015. godine.

„I mi, na sinodi biskupa, pozvani smo raditi za vinograd Gospodnji. Sinodalno okupljanje ne služi kako bismo

raspravljali o lijepim i originalnim idejama ili kako bi vidjeli tko je inteligentniji”, kazao je papa Franjo.

Sinoda služi za suradnju u brizi za vinograd Gospodnji, odnosno za njegov narod, pa je Franjo kazao kako u ovome slučaju „Gospodin od nas traži da se brinemo o obitelji, koja je od postanka svijeta sastavni dio njegovoga nauma ljubavi za čovječanstvo”.

„Svi smo grešnici

te i mi možemo biti u iskušenju ‘preuzeti’ vinograd, zbog pohlepe koja u nama nikada ne manjka. Božji je san uvijek u sukobu s licemjerjem nekih od njegovih

službenika” upozorio je papa Franjo.

Biskupi su pozvani surađivati u Božjemu snu, brinuti se za njegov vinograd. Gospodinov vinograd njegov je san, projekt o kojem se brine sa svom ljubavlju, poput vinogradara koji se brine o svojem vinogradu.

Papa je za sinodalne oce zatražio dar oslušivanja.

Walter Kasper koji se zalaže za ukidanje zabrane pričešćivanja razvedenih i ponovno civilno vjenčanih katolika. Pozvan je i belgijski kardinal Godfried Danneels, koji se izjasnio slično kao kardinal Kasper, još 1999. godine.

Međutim, papa Franjo je između ostalih pozvao dvojicu

Oslušivanja Boga, kako bi zajedno s Njime čuli vapaj naroda. Oslušivanja ljudi kako bi bili nadahnuti voljom za ono na što Bog zove. Papa je pozvao sinodalne oce na otvoreno i bratsko sučeljavanje kako bi se zauzeli oko pitanja koja ovo povijesno razdoblje nosi sa sobom. Pozvao ih je na oslušivanje bila današnjeg društva.

„Iskušenje pohlepe uvijek je prisutno. Zli pastiri ljudima na pleća stavljaju teški teret, a sami im ne pomažu, ni da bi prstom maknuli”, kazao je papa Franjo.

Među gotovo 200 sudionika Sinode o obitelji, papa Franjo je osobno pozvao njih 26, od kojih su 14 kardinali, a među njima je i 5 kardinala starijih od 80 godina. Jedan od njih je i vrsni teolog iz SR Njemačke

starijih kardinala sa potpuno suprotnim stajalištima. To su Talijan Elio Sgreccia i Španjolac Fernando Sebastian Aguilar.

Papa Franjo je čak izostavio dvojicu najbližih kardinala, (Sean Patrick O’Malley i Francisco Javier Errazuriz Ossa), koje je imenovao u savjetodavno vijeće za reformu Rimske kurije, što je mnoge iznenadilo.

Od naših prelata sudjeluju kardinal Josip Bozanić, nadbiskup zagrebački i monsinjor Franjo Komarica, biskup banjolučki.

Četrdeseta obljetnica misništva msgr. Želimira Puljića

Misno je slavlje predvodio nadbiskup Želimir, rođen 7. ožujka 1947. u Kamennoj, u toj je blagajskoj crkvi kršten, prvi put ispovjeden i pričešćen i krizman. Sakrament sv. krizme podijelio mu je 9. prosinca 1956. msgr. Andrija Majić, delegat biskupa Petra Čule koji je u to vrijeme kao crkveni svjedok robijao u komunističkoj zeničkoj robijašnici. Dio je krizmanika izgovarao molitve vjernika, a njih četrdeset zataknilo je isto toliko crvenih ruža u posudu pred oltarom u znak Nadbiskupova svećeništva. Mladi su pjesmom i glazbom poticali na pobožan doživljaj svega liturgijskog slavlja.

Biskup je Ratko u prigodnoj propovijedi podsjetio na Želimirovo prezbiterско ređenje u Rimu 24. ožujka 1974. zajedno s dvojicom kolega: don Petrom

Vrankićem iz Glavatičeva i don Jakovom Grgićem iz Banje Luke.

Osvrćući se na 40. obljetnicu misništva biskup je spomenuo da je Želimir bio zaređen za svećenika ove Mostarsko-duvanjske biskupije, iz koje ga je Papa imenovanjem za biskupa „inkardinirao“ kao „promicatelja katoličke i apostolske vjere“ najprije u Dubrovačku biskupiju, 7. prosinca 1989., koju mu je povjerio i koju je on vodio oko 20 godina, a potom ga 15. ožujka 2010. premjestio za nadbiskupa u Zadar. „A on je uvijek bio i ostao vjeran ovoj svojoj rodnoj i župi i biskupiji:

i kao sjemeništarač kada ga je biskup Čule primio i poslao u Dubrovnik - četiri godine (1962.-1966.), iako su njegovi roditelji Ivan i Ana Ragužušić već bili u Požegi, a i sam je završio 8. razred u Slavoniji;

i kao bogoslov u Splitu i vojnik u Sloveniji - druge četiri godine (1966.-1970.);

i kao student teologije u Rimu do ređenja - treće četiri godine (1970.-1974.);

i kao postdiplomac nakon svećeničkoga reda - četvrte četiri godine (1974.-1978.);

i kao prefekt studenata na Visokoj vrhbosanskoj školi u Sarajevu dvije godine (1978.-1980.);

i kao prefekt studija u istoj ustanovi šest godina (1980.-1986.);

i kao rektor Bogoslovnoga sjemeništa u Sarajevu tri

godine (1986.-1989.);

i kao aktivni dubrovački biskup dvadeset godina (1990.-2010.);

i kao zadarski nadbiskup od 2010. do danas;

i kao predsjednik Hrvatske biskupske konferencije od 2012. godine.

Ostao je privržen ovoj biskupiji iako je, velim, sav svoj 12-godišnji pripravnički, i 16-godišnji svećenički, i 24-godišnji biskupski život i rad proveo izvan Kamenje i Hercegovine. Gledajući na život kao trajno hodočašće, u Želimira se obistinila ona evanđeoska: tko je vjeran u malome, vjeran je i u velikome, odnosno ako odgovoriš službi manje odgovornosti, bit ćeš postavljen u službu veće odgovornosti. Njegova crkvena putanja stalna je uzbrdica ili uzlaznica, od predsjednika sjemenišne Marijine kongregacije do predsjednika Hrvatske biskupske konferencije. On je sa zahvalnošću primio Božji dar zvanja, proživljavao ga i ostvarivao kroz sve svoje studentske, svećeničke i biskupske žrtve i križeve, u svoj svojoj savjesti i odgovornosti pred

Bogom i povjerenim mu dušama! Od srca se radujemo i najiskrenije mu čestitamo.

Mi slavimo Boga i iskreno smo zahvalni Nadbiskupu što je svoju vjernost i pripadnost ovoj biskupiji uvijek znao mišlju, riječju i djelom potvrditi te mu želimo od Gospodina, Razveselitelja svijeta, dragocjeno zdravlje i veliku radost u službi koja mu je od Crkve povjerena na njegovo vlastito zadovoljstvo, na duhovnu korist svih vjernika i na hvalu i diku Presvetoga Trojstva kojemu je ova blagajska crkva i ova župa posvećena.”S

Na kraju Nadbiskup, podsjetivši na dane svoje prve mladosti u ovoj župi, uvijek zahvalan Bogu na njegovu daru, zahvalio je župniku don Nikoli na priređenoj svečanosti, darovanoj slici, te biskupu na čestitarskim riječima i svima podijelio svečani blagoslov.

Pokraj crkve župnik je priredio prigodno čestitanje nadbiskupu Želimiru gdje su se okupili svećenici i časne sestre, a krizmanici su s kumovima i uzvanicima pošli na obiteljsko gozbeno svečarenje u svoje roditeljske kuće.

Dvojica đakona u našoj župi

Tomislav Zubac

Uredno su prošle sve višegodišnje odgojno-obrazovne pripreme. Uspješno položeni akademski semestri koji se traže kao uvjet za primanje prvoga stupnja svetoga reda. Provedeni kanonski izvodi bogoslovijski i župnički. Ništa nije propušteno što je trebalo učiniti, niti učinjeno što se nije smjelo uraditi. Pravovremeno ugovoreno sa župnikom don Ivanom Kordićem da sam čin ređenja bude u Čapljini. Tako je za svetkovinu Bogojavljenja, 6. siječnja 2014., najavljeno đakonsko ređenje akolita Ante Čarapine iz Mostara i Tomislava Zubca iz Čitluka.

Pod krovovima Caritasove „Betanije“ u odijeljenu Pastoralnom centru sv. Franje uza samu Neretvu u Čapljini u večernjem misnom slavlju biskupi Ratko Perić iz Mostara i Tomo Vukšić, vojni ordinarij u BiH iz Sarajeva, te malo manje od trideset svećenika s generalnim vikarom don Željkom Majićem, u nazočnosti desetak bogoslova i sjemeništaraca, skupine časnih sestara, pred mnoštvom naroda u crkvi se prvi put prati crkveni čin ređenja, ovaj put dvojice spomenutih kandidata za đakone, koje predstavlja don Ivan Štironja, povjerenik za duhovna zvanja. Biskup s radošću napominje da je prije desetak dana za đakone zaređio trojicu franjevačkih bogoslova u broćanskoj župi Čerin.

Sveta Majka Crkva raduje se s tolika nebeskoga dara što se novim ljudskim članovima svježom krvi pomlađuje. Ona im daje Kristovu milost i pečat svetoga reda prvoga stupnja i odmah ih prima kao svoje nove službenike, koji mogu biti, u dogovoru sa župnicima, u posluživanju - diakoniji dvaju sakramenata, krštenja i vjenčanja, i brojnih drugih pastoralnih zadaća i čina.

Đakoni: Iz naroda uzeti i za narod postavljeni da mu karitativno i duhovno služe u strahopoštovanju i radosti. Izašli iz školske bezimenosti na crkveno polje rada i službeno ušli u dijecezanski kler. Obdareni naravnim sposobnostima uma i srca. Odškolovali u crkvenim učilištima, posebno iz filozofije i teologije. Ovlašteni crkvenim dekretom za službu karitativne i specifično pastoralne djelatnosti. Biskup im u prethodnu nagovoru

još jednom tumači i crkveni upit „Hoćete li?“ i njihov osobni pristanak: „Hoću!“, jamčeći im posao u Crkvi gdje uvijek ima više žetve nego žetelaca. Ujedno ih upozorava da im Isus jamči mnoge nevolje, ali i neustrašivost duha i sreću u zvanju! U tri-četiri obredna koraka sami očituju svu simboliku liturgijskoga proziva, pristanka i ređenja:

Legnu pred oltarom u znak potpune poniznosti da su poput prašine pred Bogom, nedostojni velikoga dara otajstva-sakramenta. Nad njima odjekuju

mladomisnikovi pjevani litanjski zazivi općih svetaca Crkve i posebno hrvatskih svetaca i blaženika a molitva Isusu da se udostoji svoje izabranike blagosloviti,

posvetiti i zaređiti. Puk se Božji svecima obraća: Molite za nas, a Isusu: Tebe molimo, usliši nas!

Kleknu da stave svoje ruke među biskupove dlane u znak crkvenoga poštovanja i poslušnosti, da na glavi osjete biskupove ruke položene u šutnji i da odmah čuju i upiju posvetnu molitvu đakonskoga reda kako se na njih prenosi dar sedmolike milosti Duha Svetoga za primjerno služenje.

Dignu se u znak mira koji im podjeljuje biskup reditelj želeći im Božju milost da budu graditelji mira u svojim sredinama.

Primaknu se, novoobučeni i novozaređeni, k oltaru da pripreme darove i odgovaraju svoj dio pod euharistijskim spomen-činom, žrtvom i gozdom.

U đakonske su ih dalmatike obukli župnici njihovih rodnih i radnih župa: Antu don Ivica Boras iz Svetoga Mateja iz Mostara i don Marko Šutalo s Aladinića, a Tomislava fra Miro Šego iz Čitluka i don Nikola Menalo s Bune.

Blagoslovljen da si, Gospodine, Bože svega svijeta... Narod Božji: Raduje se s tolika nezaslužena dara da se između njegovih redova izdvajaju neki koje je Bog pozvao od majčina krila - ova obojica iz obitelji od petero djece, Ante je bratić koncelebranta don Bariše Čarapine - a Crkva ih prima u duhovni stalež te se vraćaju istomu puku u službu, da zbog našega ljudskog neodgovora i nevjernosti ne utrne božanska karizma Duha svetog reda.

I biskup se sa zahvalnošću Bogu sjeća svoga đakonskog ređenja prije 45 godina (na Bijelu nedjelju, 1969.) i sve svećenike podsjeća na njihovo primanje ovoga svetog

reda, zahvalan za njihovo ustrajno i vjerno prezbitersko služenje.

Poslije svete Mise ređenja u župnoj dvorani čestitanje novoređenjima, njihovim roditeljima i župama, uz ukusnu zakusku i čašicu crno-bijeloga samotoka. Hvala župnicima i svima koji su ovo nesebično priredili u čast novozaređenih đakona.

Bože, podrži ove, a pozovi nove!

KRATKO PREDSTAVLJANJE TOMISLAVA ZUBCA

Tomislav je rođen u Mostaru, 14. studenoga 1989. kao prvo od petero djece u obitelji Ante i Marine r. Vučić, koji žive u Čitluku. Kršten u župnoj crkvi Sv. Petra i Pavla u Mostaru, 31. prosinca 1989. Krizman 16. travnja 2005. u Čitluku, gdje je završio osnovnu školu i gimnaziju s maturom 2008. Filozofiju i teologiju studirao u Splitu i Rimu, s diplomom prošle godine. On je 19. studenoga 2011. u Rimu uvršten u kandidate za đakoniat i prezbiterat za Mostarsko-duvanjsku biskupiju, sutradan, 20. studenoga 2011. primio službu čitača-lectora, a 25. studenoga 2012. službu svječonoše-akolita. Od polovice prošloga rujna u župi Blagaj-Buna u pastoralnoj praksi. Pozitivan izvještaj Rektora Kolegija Germanicum-Hungaricum u Rimu, od 3. lipnja 2013. u vezi s njegovom duhovnom i školskom formacijom. Preporučuje ga za đakoniat. Obavio petodnevne duhovne vježbe za đakoniat u Mostaru od 1. do 6. prosinca 2013. pod biskupovim vodstvom. Diplomirao iz teologije u Rimu, 18. lipnja 2013. Nakon oglašavanja pred vjernicima u župnim crkvama u Čitluku i na Buni, prošloga prosinca preporučen i od dotičnih župnika. Pozitivno odgovorili i neki drugi svećenici koji su bili pitani. Na njegovu molbu za đakoniat, od 9. prosinca 2013., nakon što je položio Ispovijest vjere, Prisegu vjernosti pri preuzimanju službe koja se ima obavljati u ime Crkve i Prisegu doživotna služenja biskupiji Mostarsko-duvanjskoj odnosno Trebinjsko-mrkanskoj, sve na Ordinarijatu, 3. siječnja 2014., biskup Ratko Perić pozitivno je odgovorio istoga dana na Tomislavovu molbu da bude zaređen za đakona ove biskupije.

BILO SVE S BLAGOSLOVOM PRESVETOGA BOGOJAVLJENJA!

Marin Skender

Pod duhovnim vježbama za đakonat u Bijelom Polju početkom prošloga rujna dijecezanski kandidati Marin Skender, Damir Pažin i Josip Čule razgovarali su s biskupom Ratkom Perićem o svojoj bližoj pripremi za đakonsko ređenje. Netko je predložio da bi se đakonski red mogao podijeliti u kandidatovoj župi rođenja, pomalo i radi predstavljanja dotičnoga kandidata u župnoj crkvi, a nikada ne znamo kada može koji

ministrant, dječarac ili mladić poželjeti da jednoga dana i sam legne prigodom ređenja na pod crkve u kojoj je kršten, prvi put ispovjeden, pričešćen i primio sv. krizmu. Prepušteno je da sve vodi Božja ruka i da dođe pozitivan odgovor Božjega puka. Budući da su obavljani svi potrebni kanonski izvidi, i nađeno sve u redu, odlučeno je da Marinovo ređenje bude u Potocima, župi Presvetoga Srca Isusova, u Bijelome Polju kod Mostara. Župnik don Josip Galić rado je i zahvalno pristao i sve upriličio što je do njega. A do njega je bilo prirediti sve što se tiče sv. Mise, pjevačkoga zbora i čašćenja svećenika i kandidatove rodbine u župnoj kući nakon misnoga slavlja i ređenja.

Kako je đakonsko ređenje zakazano za vrijeme večernje sv. Mise, u nedjelju 19. listopada, svećenici, koji su prijepodne slavili Mise u svojim župama, mogli su doći u Bijelo Polje. Našlo se oko 20 svećenika u konceleciji i u crkvi. Marin je četvoricu svojih školskih kolega - bogoslova iz Sarajeva, koji se također pripremaju za đakonski red na prvu nedjelju Došašća, bude li volja Božja, pozvao da ministriraju. Mnoštvo dječaka našlo se oko oltara da prati obrede ređenja. Roditelji Slavko i Zdenka u prvom su redu.

Crkva je bila puna, pogotovo crkveni kor, a nešto je svijeta bilo i pred crkvom. Prije početka sv. Mise župnik je don Josip pozdravio biskupa Ratka, svećenike, vjernike, kandidata Marina koji je imao posebnu stolicu i prostirač pokraj sebe ispred pričesne ograde među pukom. Župnik je podsjetio da su iz bjelopoljske župe četvorica svećenika: fra Tadija Leko (1895.-1926.), don Marko Zovko (1895.-1970.) i brat mu don Jozo Zovko (1904.-1989.) i sestrić im don

Marko Perić (1926.-1983.), kotorski biskup (1981.-1983.). A ovo je prvo ređenje u ovoj župi. Inače župnik don Josip u župnom godišnjaku „Potoci“ koji izlazi svakoga Božića od 2007. godine vješto i sustavno, u riječi i slici, otima zaboravu razne događaje i crkvenoga i svjetovnoga života. Vrijedan posao!

Odlomak Matejeva Evanđelja otpjevao je prošlogodišnji đakon i mladomisnik don Ivan Bijakšić, kapelan s Gradine. Kandidata je predstavio don Ivan Štironja, povjerenik za duhovna zvanja u hercegovačkim biskupijama (o Marinu opširnije u Crkvi na kamenu, 8-9/2014., str. 16).

Biskup je u propovijedi govorio o duhovnom zvanju

kao posebnu pozivu koji Bog daje „od majčina krila“, a razvija se u dotičnoj osobi ovisno i o osobnoj odluci i o obiteljskoj sredini i o župnoj zajednici. Đakonat je prvi stupanj svetoga reda, drugi je stupanj prezbiterat ili svećeništvo, a treći episkopat ili biskupstvo. Đakoni su podrijetlom iz apostolskih vremena, od samih apostola. Kada su apostoli vidjeli da im ode vrijeme na dijeljenje karitasovih potrepština, a izosta im još potrebna molitva i propovijedanje, dogovoriše se, sve na Petrovu inicijativu i pod njegovim vodstvom, da služenje kod stolova prepuste Sedmorici novoizabranih kandidata - Stjepanu, Filipu, Prohoru, Nikanoru, Parmenu, Timonu i Nikoli. Položiše na njih ruke. Podijeliše im Duha služenja kršćanskoj zajednici. Ali njihov, đakonski, opseg djelovanja ubrzo preraste obične materijalne stolove, jer se pokazao sposobnima i propovijedati. Pa im tako Crkva povjeri i dijeljenje sv. sakramenata krštenja i asistiranja ženidbi pod vodstvom višega poglavara. Đakonatom kandidat prima od Crkve dva dara:

brevijar, koji sadrži dnevne biblijske i svetootačke i druge crkvene molitve i čitanja, i

celibat kojim se posvećuje Kristu i Crkvi da nepodijeljena srca služi Bogu i ljudima. Biskup je Marinu osobito

preporučio upravo ono što je Crkva stavila u zbornu molitvu Mise ređenja službenika: da budu u „radu zauzeti“, u „molitvi postojani“, u „služenju blagi“. Tako će biti i Bogu mili i ljudima dragi.

Nakon što je na biskupov šesterostruki „Hoćeš li?“ Marin izrekao svoj glasni i odlučni „Hoću!“, uključujući đakonsko ređenje, ponizno vršenje službe, savjesno propovijedanje otajstva vjere, trajan celibat, dnevnu i životnu molitvu, dostojno ophođenje sa sakramentima i konačno iskreno obećanje poštovanja i poslušnosti biskupu, otpjevane su Litanije Svih Svetih, biskup je na kandidata položio ruke, izmolio posvetnu molitvu, predao mu Evanđelistar i poljubac mira!

Župni zbor pod vodstvom s. Bibijane Ćurlin, franjevske, pjevao je nepromjenljive misne dijelove na latinskom, a druge liturgijske pjesme na hrvatskom jeziku. Biskup je na kraju zahvalio članovima zbora ne samo na pjevanju kojim su popratili ovo otajstveno misno i ređeničko slavlje, nego i na ustrajnu dolaženju na vježbe. Ovako se dobro pjeva samo ako se ustrajno vježba!

Večera je za pedesetak uzvanika priređena u župnoj dvorani a mladi su posluživali.

Marine, slijedili te novi kandidati po Božjemu zovu iz bjelopoljske župe!

Svećeničko ređenje i mlada Misa don Tomislava Zupca

Na svetkovinu apostolskih prvaka sv. Petra i Pavla, pod svečanom svetom Misom u 18 sati, u katedrali Marije Majke Crkve i Kraljice neba i zemlje u Mostaru, mjesni biskup Ratko Perić zaredio je šestoricu đakona za svećenike. U konceleciji s biskupom bilo je preko šezdeset svećenika, dijecezanskih i redovničkih, među kojima i generalni vikar don Željko Majić i provincijal Hercegovačke franjevačke provincije fra Miljenko Šteko. Asistirali su dijecezanski i franjevački bogoslovi te novaci s Humca. Ceremonijama je ravnao biskupov tajnik don Tomislav Ljuban. Pjevao je katedralni mješoviti zbor „Marija“ uz pratnju prigodnoga orkestra, a sve pod ravnanjem don Nike Luburića.

Kandidate za prezbiterat iz Hercegovačke franjevačke provincije: fra Gorana Azinovića iz Međugorja, fra Darija Galića iz Čerina, fra Hrvoja Miletića iz Sesveta i fra Antonija Šakotu iz Čitluka predstavio je fra Mate Dragičević, tajnik Provincije. Dok je kandidate Mostarsko-duvanjske biskupije: don Antu Čarapinu iz župe Svetoga Mateja u Mostaru i don Tomislava Zubca iz Čitluka predstavio don Ivan Štironja, biskupijski povjerenik za zvanja. Svi kandidati uspješno su prošli svećeničku i redovničku pripremu te svi koji su po kanonskom pravu trebali dati svoj sud pozitivno su se izjasnili a i vjerni puk župa rođenja i pastoralnoga djelovanja nije imao nikakve negativne primjedbe na

njihovo ređenje.

U svojoj propovijedi, koju donosimo u cijelosti, oslanjajući se na poziv proroka Izaije i Jeremije te na poziv sv. Pavla, biskup je istaknuo kako je Bog onaj koji poziva već od „majčina krila“. Taj poziv iziskuje čovjekov odaziv. Poziv uključuje poslanje. Ono isto koje je Isus dao svojim učenicima poslavši ih po svem svijetu da propovijedaju Evanđelje. Stoga živa riječ ima i danas prednost pred svim vrstama suvremenih komunikacijskih pomagala, naglasio je biskup te u nastavku govorio o trostrukoj svećeničkoj službi – vlasti: poučavanja, posvećivanja i upravljanja.

Prije završnoga misnog blagoslova radost ovoga dana i velikoga dara šestorice novih svećenika, s biskupom rediteljem, roditeljima novoređenika i svih nazočnih, izrazio je provincijal fra Miljenko. Nakon misnoga i ređeničkoga slavlja nastavljeno je zajedništvo i čestitanje u katedralnoj dvorani uz prigodan domjenak koji je priredilo osoblje katedralnoga župnog ureda a ponudio Ordinarijat.

Novoređennicima još jednom izražavamo iskrene čestitke i preporučujemo ih svemoćnom blagoslovu Trojedinoga Boga po zagovoru presvete Marije Majke Crkve.

Biskupova propovijed

Dragi novoređenici! Božji narode!

Svećeničko zvanje. U svetim knjigama proroka Izaije (49,1) i proroka Jeremije (31,33) kao i apostola Pavla (Gal 1,15) čitamo da je Bog pozvao i jednoga i drugoga i trećega još „od materina krila“. Božji je poziv u učiteljsku, posvetiteljsku i voditeljsku službu povezan uz izravno Božje stvaranje duše koje Bog ulijeva u tijelo koje roditelji daju. To je povlašten poziv osobi da se u uvjetima slobodne moći tijekom vremena svjesno i neprisilno opredijeli za posebno služenje Bogu.

Isus kaže da nijedno zvanje nije ostvareno a da nije od Boga isprošeno: „Molite dakle Gospodara žetve da pošalje radnike u žetvu svoju“ (Mt 9,38). Bog raspoređuje svoje pozive komu hoće, kada hoće i kako hoće. I uvijek će biti zvanja gdje se Božje zapovijedi

opslužuju, Boga moli i pokora čini. Upitajmo se: koliko mi, svećenici i redovnici i redovnice, svojim životom omogućujemo čitanje i očitovanje takvih duhovnih zvanja?

Isusa su progonila pa i Crkvu njegovu progone, i svećenike. Koliko se ta medijska halabuka protiv Crkve odražava na smanjenje duhovnih zvanja, ne znamo. Ali znamo da djeluje. Eto razloga više da budemo posve Božji i opravdamo nadu koja je u nama.

U temelju zvanja jest vjera. Najoštija Isusova riječ učenicima bijaše: „A ipak, ima ih među vama koji ne vjeruju“ (Iv 6,64). Jer s njihovom malovjernošću nije mogao ništa!

Isus je molio za Petrovu vjeru da ne malakše te da učvršćuje braću svoje.

Pavao s ponosom ističe u današnjem drugom čitanju kako je „dobar boj bojevao, trku završio a vjeru sačuva“ (2 Tim 4,7). Vjeru kao najdragocjeniji pobjedonosni znak vojevanja.

Hoće se vjera kao povjerenje u Boga. Vjera kao predanje u nevidljivu a sigurnu ruku Očevu. Vjera u vlastito sakramentalno svećeništvo, u smisao prezbiterijske službe – propovjedničke, ispovjedničke, euharistijske, pa onda, i još dublje, vjera u smisao svećeničke egzistencije, u smisao i ovoga i onoga života.

Netko je uočio razliku između teologije i molitve. Teologija govori o Bogu, a molitva je razgovor s Bogom. Neka nam nikada ne bude teško kleknuti i s Bogom razgovarati: i o svom zvanju i poslanju, o svojim suradnicima, o svome radu i kušnjama, o svojoj mucu pa i smrti.

Tri su prezbiterijske službe: poučavanja, posvećivanja i upravljanja.

Poučavanje: Gospodin je Isus rekao svojim učenicima da idu po svem svijetu krstiti sve narode i poučavati ih u svemu onome što je on činio i učio. Apostoli, kao svjedoci prve ruke, bili su tri godine u Isusovoj školi. Pratili Učiteljeva čudesa i izlaganja. Pamtili njegove govore i razgovore i drugima ih prenosili propovijedanjem i katehezama. Zapisali su nam bitne Riječi za spasenje u Evanđeljima i Pismima.

A kako će učenici tijekom povijesti biti učitelji i poučavati druge ako sami ne prouče ozbiljne teme i ne pohađaju najbolje škole, osobito one biblijske, filozofske

i teološke? Kandidati na svećeništvo oduvijek su imali zahtjevan studijski program. Kada bogoslov završi svoj studij, prebrojit će u svome indeksu možda i preko 100 položenih ispita. Velik broj i ispita i godina.

Međutim, sada smo u konkretnu životu kada nas ne ispituje i ne vraća s ispita profesor, nego tisuće očiju i ušiju usmjerene su na nas da čuju riječi života, da se vrate kući raskajani i obogaćeni ili da nam se više nikada ne vrate zbog našega nepripremljena govorenja. Ako tu položimo, tek smo onda pravo položili!

Tijekom vremena otkrivali su se i otkrivat će se razni putovi ljudskoga priopćavanja: slikama, telefonima, radio-vezama, televizorima, filmovima, mobitelima, e-mailovima, sms-porukama, skypeovima, ali propovijed je oduvijek bila, jest i ostat će glavna i jedino obvezujuća metoda prenošenja Božje poruke ljudima. I za svećenika i za vjernike. Ne zaboravimo: propovjednikom se ne rađa, nego postaje: čitanjem dobrih tumača Biblije i ustrajnom vježbom. A sadržaj je uvijek isti: Evanđelje. Isus Krist. Njegovo Kraljevstvo i nauk. Njegova čudesa i prisposode. Objava Oca i njegova milosrđa i ljubavi. Objava Duha Svetoga i njegova uloga u svakoj osobi i u cijeloj Crkvi. Gospina uloga u djelu Isusovu. Sve prožeto zdravim i poučljivim primjerima. Naučite vjernike da ne broje minute. A ne će brojiti ako vi budete propovijedali Božju, a ne svoju!

Posvećivanje: Svećenika na oltaru u liturgijskom slavlju, u dijeljenju sakramenata, treba resiti u prvome redu pobožnost. A vjernik je pobožan, kao i svećenik, ako mu je život usklađen po-Božjem-zakonu, po-Božju. U uputama u Lekcionaru stoji da čitanje mora biti „glasno, jasno i smisleno“. Tako se izvodi i sve posvetiteljsko djelo u svakom sakramentu! Svećenik je djelatelj otajstava Božjih. Nezaslužen ali odgovoran privilegij.

Neka vas, novoređenici, prožima svijest da ste Božji svećenici puna 24 sata na dan. Priča onaj mladić kako je uvečer oko 9 sati otišao po župnika da mu opremi bolesna djeda. A velečasni će njemu: „Ako ti djed ne umre sutra do 8 sati, dođi po me!“ Novoređenici, nemojte vi određivati Bogu kada će k sebi pozvati časnoga i vjernoga djeda! Ako vam nitko ne oda priznanja za vaše odano služenje Crkvi, budite osnaženi Božjom prisutnošću i molite Oca nebeskoga da vam on

uzvrati u tajnosti vašega bića. Budite ustrajni na svome svećeničkom putu. Niste sami. Potrebna vam je Božja pomoć.

Upravljanje. Kada je Isus odlučio oblikovati svoju zajednicu kao apostolski zbor, započeo je od običnih ribara, ratara, radnika. Nisu to školovani ljudi, iz prosvjetnih sredina, nego pučani svakidašnjice. Lovili ribu i krpali mreže. Obrađivali zemlju. Radili na carini. Zašto ih je pozvao? Da ga prate. Da im povjeri konkretne zadaće. Da od njega uče kako se ljudima duhovno upravlja i razumno raspravlja. „Podaj svome sluzi pronicavo srce da može suditi tvom narodu, razlikovati dobro od zala, jer tko bi mogao upravljati tvojim narodom koji je tako velik“ (1 Kr 3,0), molio je Boga kralj Salomon na početku svoga kraljevanja. Bogu se svidjela ta molitva i dao mu je obilje mudrosti svoga Duha. Eto to treba i nama kao svećenicima u upravljanju narodom: pronicavo srce! Da znamo razumno presuđivati i slijediti put pravde, štititi nepravedno tlačene, sirote i nejake. Dobro čini, a zla se kloni.

Biti na raspolaganju čovjeku i narodu. I kada je Isus tomu narodu učinio sve što je mogao učiniti: hranio

gladne, pojiо žedne, ozdravljao bolesne, čistio gubave, oslobađao od đavolske sile opsjednute, uskrisivao mrtve, bio je svjestan da će rijetki između povlaštenih i obdarenih osjetiti i izraziti mu zahvalnost.

Novoređenici! Ne bojte se nerazumijevanja i nezahvalnosti na svome križnom putu! Ne idete vi prvi u povijesti niti idete ispred Isusa, nego je on jasno rekao: Pođite za mnom! Kuda ja - tuda vi! Dosta ti je moja milost! A vi se pokažite i izvršite ovu trostruku službu koja vam se danas sakramentalno daje, a sutra

Mlada Misa

Uz koncelebriranje dvadesetak svećenika, danas je u župnoj crkvi Krista Kralja u Čitluku svoju Mladu misu proslavio župljanin te župe don Tomislav Zubac iz Služnja, koji je za svoje mladomisničko geslo odabrao riječi sv. Ignacija „Na veću slavu Božju i spasenje čovjeka“. Uz brojne svećenike, redovnike, redovnice, bogoslove i ministrante, tom velikom događaju za don Tomislava ali i za cijelu župu, nazočili su mladomisnikovi roditelji, braća i sestre te ostali članovi obitelji, brojna rodbina, prijatelji te mnoštvo župljana i ostalog vjerničkog puka iz cijeloga Brotnja.

Slavlje je počelo procesijom svećenika od župnog dvora do župne crkve. Po dolasku u prepunu čitlučku župnu crkvu, u ime župne zajednice mladomisnika, njegove roditelje, braću i sestru te vjernike pozdravio je čitlučki župnik fra Miro Šego, koji je istaknuo kako župa Čitluk nakon 18 godina ove godine slavi dvije mlade Mise, što je „doista veliki dar za našu župu, ali i hrvatski narod Hercegovine“, te u ime vjernika don Tomislavu poželio da čitav život snažno naviješta vjeru kao Kristov svećenik. Potom su svoj roditeljski blagoslov mladomisniku dali njegov otac Ante i majka Marina, nakon čega je don Tomislav započeo svečano euharistijsko slavlje.

Propovijed vlč. Marija Tomljanovića

U nadahnutoj propovijedi prigodne riječi slavljeniku don Tomislavu i ostalim vjernicima uputio je njegov školski kolega vlč. Mario Tomljanović iz Rijeke. Uspoređujući sijača o kojem Isus govori u Evandjelju, don Mario je istaknuo kako Riječ Božja ponekad pada u površno, ponekad u tvrdoglavu, a ponekad i u otvoreno srce. Don Tomislavu je poručio da o svećeniku ovisi kako će Riječ Božju „posijati“ te kazao da je siguran da je mladomisnikovo srce za nju otvoreno.

- Biti svećenik znači biti drugi Krist, znači biti jednostavan i ponizan poput Krista Kralja. Sjeti se onih riječi: 'Poniznost je najplodnije tlo na kojem raste bilje Božje ljubavi' - rekao je don Mario te istaknuo kako su

vjera i svjedočenje dva najvažnija imperativa u svećeničkom životu.

Na kraju Mlade mise don Tomislav je održao vrlo dirljiv govore te se zahvalio dragome Bogu, svojim roditeljima, braći i sestrama te ostaloj rodbini, propovjedniku, svećenicima, odgajateljima, prijateljima, kumovima i ostalima koji su mu bili podrška na putu do oltara kao i svima koji su pomogli oko održavanja Mlade mise. Misno slavlje don Tomislav je završio svečanim mladomisničkim blagoslovom vjernika.

Kažimo i to da su euharistijsko slavlje svojim pjevanjem i sviranjem uzveličali članovi velikog župnog zbora pod ravnanjem s. Slavice Kožul.

Po završetku svečane Mlade mise obitelj, rodbina, prijatelji i ostali vjernici imali su prigodu čestitati mladomisniku i za uspomenu na taj veliki događaj s njim se fotografirati. Slavlje je potom nastavljeno u čitlučkom Hotelu „Kaktus“ gdje se

Predstavljanje knjige don Ive Šutala

Na svetkovinu Krista Kralja posjetio nas je bivši blagajsko-bunski župnik don Ivo Šutalo, koji je predslavio svete Mise u našoj crkvi. Zahvaljujemo mu na dolasku. Poseban je bio povod njegovog dolaska – ukoričio je svoje članke iz *Crkve na Kamenu* te ih je kao knjigu ponudio vjernicima za duhovnu okrpju. Nakon misnoga slavlja župnik, don Nikola, ukratko je predstavio knjigu na sljedeći način:

Predstavljanje knjige don Ive Šutala

Župnikove poučne priče,
Studenci, 2014.

Buna, Krist Kralj, 23.
listopada 2014.

Došao sam neku večer u babe Mare. Pitam ja nju čita li Crkvu na kamenu? - E, to su mi najljepše i najdraže novine bile, ali obnevidila sam ti skroz, ne vidim ni velika, a kamoli mala slova, moj dumbo. Navukla mi se nekakva mreža na oči, pa mi se sve muti.

- Pa zašto onda primaš

Cnak kad ne vidiš? - Zato što se treba izdavati katolička štampa, a dođe meni svaki dan moja unuka, što ono goni medicinu u Mostaru. Nas ti dvije odmah nakon sv. Mise i ručka sjednemo i u ruke crkvenu štampu. Pusti mi ove druge novine, ovo ti meni čitaj! Ona čita, a ko kad zna, uči te velike škole, a ja slušam. Čim dođe novi broj Cnaka, najprije ti pogledamo ko je umro od mojih vrsnika i drugih mlađih i starijih, izmolimo im pokoj duši, pa joj rečem da otvori ono što piše onaj don Ivo Šutalo. Samo ti to i čitamo. E što zna oraspoložiti nas stare, odmah mi nedjelja lješva. - Hajde baba, kaže mi unuka, samo se ruga s vama starima! Nemoj tako, sine moj! Niko ti onako ne zna napisati ko on. E, okle mu samo padne na pamet sve ono? Bog mu dao zdravlje, te napiso još puno redaka. Da mogu kako do našega biskupa rekla bi mu da don Ivo metne za glavnoga u

Crkvu na kamenu pa bi u njoj bilo manje pulitike, a više duhovnoga i korisnoga za nas stare, a i za vas mlade. Čini mi se da je vama mladima najviše i pisao! Nekad je znao i koju pjesmu u desetercu sastaviti pa bi me to vratilo u mlade dane kad se nakon Mise pjevalo, kolalo i veselilo, a danas brže bolje u auto i kud koji mili moji. - Bona ne bila Mare, znaš li da je don Ivo prošle godine priredio jednu knjigu od pet stotina stranica o jednome dumi koji je među prvima u Europi počeo izdavati crkvene novine?

- To o onome don Ščepanu, je li. - Jest, jest, odgovaram.

- Šta čula! Svaku mi je stranicu mala pročitala. Ima i tebe tamo!

- Aj, pusti to sad, nego znaš li da je don Ivo i ove godine izdao jednu knjigu? Ma nemoj mi reć! Kad stiže, Bog ga pomogo? - Ma, ove mu godine biskup poslao našega mladomisnika, don Tomu. - Onoga finog što je s tobom bio prošle godine!

- Jest, jest, toga, pa će sad

don Ivo imati više vremena za pisaniju.

- Šta je bolan sad napiso? - Župnikove poučne priče. Tek knjiga iz tiska izišla, ganjci nova na 200 stranica.

- Koga poučava kad više nitko ne sluša?

- Mlade kroz 28 poučnih priča. - Ne znam ispričaju li im roditelji toliko za cijeli život, moj dumbo, ta vidiš li da samo nekud jure.

- 10 obiteljskih priča: uz ognjište i blagoslov kuća 4 i 6 posvećenih majkama koje se brinu i mole;

- 10 priča koje je čuo od tvoje generacije s naslovom "Mudrost je kod starih".

- Svima je stavio pred oči dvojicu Papa kao uzore: Ivana Pavla II. i Benedikta XVI.: Poljaka i Nijemca. - Nisu li se oni bili u Drugom svjetskom ratu? - Jesu, moja Mare, ali vidiš li veličine Ivana Pavla II. Pozvao Nijemca da mu bude prvi suradnik i postavio ga da

vodi najvažniju kongregaciju za nauk vjere u Vatikanu. - Jašta, moj dumbo, veliko je to. A ovo drugo što reče o vjeri. Može se svugdje zglajzat, ali u vjeri ne daj Bože! Zato je tu Nijemac, koji je jak i nepopustljiv. - I sad je Nijemac, govorim joj. - Znam, znam, onaj Müller. - Čudim se odakle Mara sve zna. Kako neće znati kad svaku večer sluša radio Vatikan.

- Opisao je i dvoje blaženika! - Je li našega Stepinca? - Ne znam kako mu je to promaklo, inače mu ništa ne promiče, ali sigurno čeka da ga proglase svetim, pa će onda o njemu cijelu knjigu napisati.

- Bolan, dumbo, dosta ti toga ispriča da ima u toj knjizi. Kako je sve moglo stati na 200 stranica? - Mare, danas ti se slova mogu smanjiti pa zato. - A, zato ti ja ne vidim, moj dumbo, pa mi moraju čitati. Morat ću svojim reći da mi što prije nabave tu knjigu. Idu duge zimske noći pa nam je bolje čitati Župnikove poučne priče, nego gledati Počeru. Vazda se nekud gonjaju. Ili oni što kuhaju; vazda kuhaju, a sve više gladnih. A ne daj mi Bože gledati one turske serije. Dosta nas je jada s njima ubilo. Ili one vračare što okreću karte. Sve čvrtaju dok mahnit narod čvrtava brojeve, a njima se džepovi demete. Evo da im nešto kažu, pa ni po jada. Nego dobit će ti sin kredit i to hipotekarni, taman ko da niko ni je u njemu, a svi u samim kreditima. Ne samo narod nego i država.

- A slušaj, Mare, i ovdje ti možeš naići na svega pomalo. Potjera don Ivo u svojim pričama đavla što dalje. Ne bi bolje ni Mirko Miočić protivnike! Kad ti unuka bude čitala, imat ćeš u pričama recepte bolje od coolinake ili one Anke Imoćanke što je ono pobijedila na onome natjecanju. Ima u don Ive od ajvra do ptičjega mlijeka. O turskome zulumu ćeš koju i od don Ive ufatiti, ali više kako se vjera brani na predziđu kršćanstva, nego kako se treba gledati Sulju i Silu. Čut ćeš ti od don Ive kako se treba gatanja i vraćanja kloniti, a krunicu i molitvenik u ruke uzeti.

- Ama, i u mene u kući se natovarila ova nesretna mladarija na telefon pa zovu tamo da im kažu šta će im biti. Bit će im nesreća, nego nek se prihvate kakva posla, a ne onih nesretnih telefona. Uzmite don Ivinu knjigu pa ćete koju naučiti, drugome reći i za u nebo ponijeti.

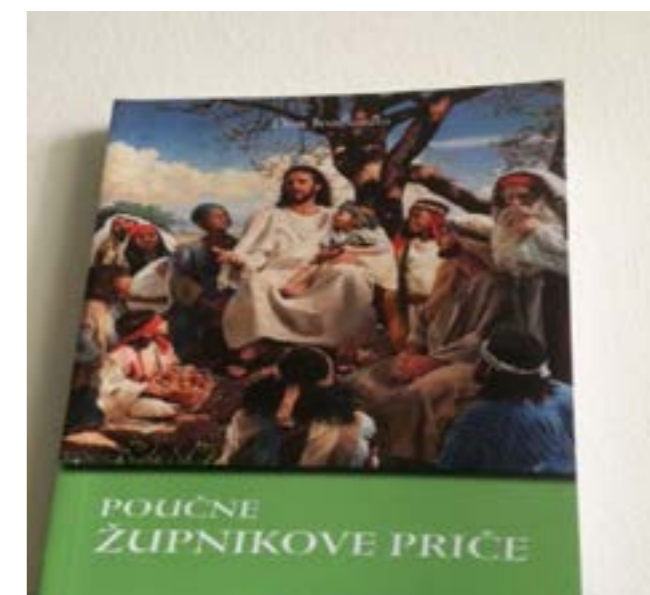
Ako gdje dođeš do te don Ivine knjige, ostavi mi da

košta ne znam koliko. A koliko ti, bolan ne bio, košta? - Vidi Mare alčaka, sve joj nije važno koliko košta. Rekoh koliko i 3 kutije cigareta i to onih jeftinijih. To spržiš za dan, a ovo ostaje vječna uspomena i korisno štivo. Pa kad si najtužniji uzmi i pročitaj! - Samo toliko? - Samo 10 KM, i to svi prilozi idu za vjeronaučnu dvoranu u Studencima. - Malo bi mu bilo po 10 KM za svaku priču, a još je i naš don Tomo s njim, pa i zbog njega ću još jednu knjigu kupiti kad je tako jeftina.

- Hajde, Mare, raspričamo se, a mladarija me čeka pred vratima. - Poteci k njima, a nemoj mi tu knjigu zaboraviti ostaviti jer znam ja kad kažeš s oltara da je don Ivina knjiga u pitanju da će odmah planuti i razgrabiti sve. Trebat će brzo i drugo izdanje izdavati. Još kad im kažeš da i njih ima u knjizi, ne će ostati ni jedan komad.

Nego pozdravi mi don Ivo puno, čestitaj mu na trudu i mozganju i što je to sve ukoričio, još ako je kakvu finu sliku na naslovnici stavio, a znam ja njega, hoće on to. Čestitaj mu i neka samo nastavi pisati, a don Tomo je mlad neka ga u svemu zamijeni, pa svake godine neka napiše po jednu knjigu.

Dragi don Ivo, i mi se svi priključujemo čestitkama babe Mare, želimo ti obilje Božjega blagoslova, oštar um i još oštrije pero, pa nam napiši ne svake godine, nego svakoga mjeseca ponešto. Živio i Bog te blagoslovio!
don Nikola Menalo

Unutarnje uređenje crkve na Buni

Ponovno smo u našoj crkvi

Svečano otvaranje naše crkve na Buni bilo je najavljeno za nedjelju 7. rujna u 11 sati. U dogovoru s mjesnim biskupom Ratkom Perićem odlučili smo uređenje crkve obilježiti svečanom svetom Misom. Misno slavlje započelo je procesijom kroz crkvu koju je predvodio naš novi suradnik na Buni, bogoslov Marin Skender, zatim ministranti, drugi bogoslovi te svećenici koji su bili u konceleciji i biskup Ratko. Drago nam je bilo vidjeti da se naš narod odazvao te dupke napunio crkvu i crkveno dvorište. Svi smo zajedno uživali u novom uređenom Božjem hramu te slušali Božju Riječ, kao i riječi našega biskupa koje nam je uputio u prigodnoj propovijedi. Na svetoj Misi bili su prisutni i gradski predstavnici te drugi uglednici. Nakon svete Mise vjernici su ostali u razgovoru ispred crkve a gosti su se počastili u župnoj kući.

Podsjetit ćemo se kako je sve krenulo 2005. godine s uređenjem i gradnjom. Započelo se s planovima te je određeno da to bude crkva kao u Vinišću, jer se

izjalovila ideja crkve kao u Pločama. Arhitektonske nacрте za novu crkvu izradio je gosp. Ugrin, a razradila firma Ekoprojekt. Odabrana je najbolja ponuda za izvođenje firme Interinvest i određen nadzorni inženjer Zoran Puljić, te se 28. 2. 2005. pristupilo izgradnji crkve. Predvidjelo se da će se radovi završiti za 68 dana. Zvonik je završen 7. 10. 2005. i postavljen križ na njemu. Konačno 25. 10. 2005. završeni su i posljednji betonski i konstrukcijski radovi. Do Božića iste godine je limom opšivena i crijepno pokrivena te do Uskrsa sljedeće godine postavljeni otvori. Godine 2008. započelo se s ugrađivanjem elektroinstalacija i ozvučenja. Godine 2009. udaren je estrih, a 2011. uređeno oltarište zajedno s oltarišnim elementima. Blagoslov oltara bio je 20. 3. 2011. Iste godine urađena je ventilacija te započeto s parterom. Krajem mjeseca rujna 2011. započeti su radovi na vanjskoj fasadi crkve koji su završeni u proljeće 2012. U jesen iste godine započelo se s uređenjem dvorišta, asfaltiranjem parkinga

i prilaza župnoj kući. Godina 2013. bila je u znaku mistrije i građevinskih radova s jedne strane i Godine vjere s druge strane. Postavljena je betonska galanterija ispred crkve, uređen dio kata župne kuće, nacrtan idejni projekt crkve na Buni.

Početak radova u crkvi započeo je prije 4 mjeseca, točnije 5. 5. 2014. Najprije skela, pa žbuka, pa instalacije, izgradnja ispovjedaonice, knaufarski radovi. Zatim su uslijedili kamenorezački, tesarski i drugi radovi. Gledalo se završiti što više u ovoj fazi. Kada se započelo s unutarnjim uređenjem crkve, onda se nije moglo ostaviti napola nedovršen posao, makar onih radova koje je trebalo uraditi. Važna je bila ideja vodilja uređenja crkve, a to je: od Navještenja do Kalvarije i Uskrsnuća. Na prozorima iznad kora zamišljen je vitraj Navještenja Gospodinova, a oltarska slika prizor Kalvarije, djelo akademskoga slikara Josipa Biffela; na oltaru se slavi spomen čin Isusove muke smrti i Uskrsnuća. Stubovi crkve su apostoli koji su zamišljeni kroz vitraje na 12 prozora. Skice za njih naslikala je

akademska umjetnica Blaženka Salavarda. Ideja vodilja treba biti realizirana i dalje, ali to neće biti toliko zahtjevno kao što je to bio ovaj veliki pothvat koji smo zajednički iznjedrili.

Zahvaljujem svima na kamenčiću mozaika kojega ste ugradili u našu crkvu i presretan sam što smo uspjeli sagraditi lijepi hram Božji u kojem ćemo se Bogu moliti, žrtve prikazivati, hvale uzdizati. Ne želim poimence nabrajati sve one koji su na bilo koji način pomogli, jer ću zaboraviti istaknuti najzaslužnije, a to su ona usta koja su upućivala Bogu molitvu da bi djelo naših ruku uspjelo. Njima posebna zahvala. Naravno da je pred nama još dosta poslova, ali vjera u Božju providnost vodit će nas i dalje naprijed.

Dragi vjernici, neka nam bude na ponos ova prelijepa župna crkva u kojoj smo danas ne samo dvojica ili trojica, kako kaže evanđelje, sabrani na molitvu, nego nas ima i malo više te nam je crkva mala. Daj Bože da bude sve manja i manja zbog dolaska vjernika na Misu i molitvu.

Govor na početku svete Mise

Poštovani gosp. biskupe, braćo svećenici, cijenjene časne sestre, dragi bogoslovi, draga braćo i sestre!

Poseban pozdrav upućujem novom suradniku bogoslovu Marinu, koji je ovih dana raspoređen provesti Pastoralnu godinu, pripremnu za primanje sakramenta svetoga reda, u našoj župi.

Marin je rođen u Mostaru 1986. Završio je Srednju Medicinsku u Mostaru (2001.-2005.), filozofiju na Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Sarajevu, teologiju u Zagrebu. Diplomirao je 8. srpnja 2014. Na Filozofsko-teološkom institutu Družbe Isusove u Zagrebu. Pastoralna praksa na Buni, uz osobni duhovno-molitveni rast omogućit će mu neposrednu pripravu za primanje sakramenta đakonata a potom i prezbiterata. On je primio i službu akolite te može pod svetom Misom pričestivati vjernike. Dragi Marine, dobro nam došao, molit ćemo za tebe i s tobom na ovom putu pripreve za sakrament sv. reda. Neka ti uzorom bude i naš suzaštitnik bl. Alojzije Stepinac!

Dobro došao!

Dok su se završni radovi na crkvi bližili kraju otvorenih

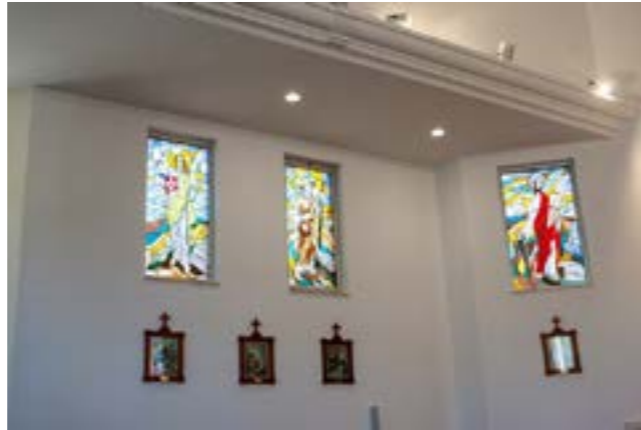
župni arhiv i u njemu nađoh župni godišnjak „Riječ“ iz 2005. god. te nađoh na članak s naslovom „Nakon toliko vremena“. U njemu stoji napisano: „Razvojem ovoga našega kraja, poglavito mjesta Bune, njegovim napućavanjem i povećanjem vjerničkoga puka javila se i potreba za postojanjem jedne malo veće crkve. Istinu govoreći, realizirati neki veći projekt tipa izgradnje crkve, prije i nije baš bilo moguće. Svima nam je poznato tadašnje državno uređenje. Čak štoviše govorilo se da se crkvena zvona nikada neće začuti na Buni. Ali ne bude uvijek onako kako obični smrtnici zamisle već onako kakva je Božja zamisao. Dakle gradnja crkve na Buni je oduvijek bila puka potreba...“

Započelo se s planovima te je određeno da to bude crkva kao u Vinišću, jer se izjalovila ideja crkve kao u Pločama. Arhitektonske nacрте za novu crkvu izradio je gosp. Ugrin a razradila firma Ekoprojekt. Odabrana je najbolja ponuda za izvođenje firme Interinvesti određen nadzorni inženjer Zoran Puljić te se 28. 2. 2005. pristupilo izgradnji crkve. Predvidjelo se da će se radovi završiti za 68 dana. Dok ovo čitam malo

se bilo pre naglilo poznajući nas i naš mentalitet. No malo pomalo završetak radova bližio se kraju te je 7. 10. 2005. završen zvonik i postavljen križ na njemu. Konačno 25. 10. 2005. završeni su i posljednji betonski i konstrukcijski radovi. Do Božića iste godine je limom opšivena i crijepno pokrivena te do Uskrsa sljedeće godine postavljeni otvori. Godine 2008. započelo se s ugrađivanjem elektro instalacija i ozvučenja. Godine 2009. udaren je estrih, 2011. uređeno oltarište zajedno s oltarišnim elementima. Blagoslov oltara bio je 20. 3. 2011. Iste godine urađena je ventilacija te započeto s parterom. Krajem mjeseca rujna 2011. započeti su radovi na vanjskoj fasadi crkve koji su završeni u proljeće 2012. U jesen iste godine započelo se s

uređenjem dvorišta, asfaltiranjem parkinga i prilaza župnoj kući. Godina 2013. bila je u znaku mistrije i građevinskih radova s jedne strane i Godine vjere s druge strane. Postavljena je betonska galanterija ispred crkve, uređen dio kata župne kuće, nacrtan idejni projekt crkve na Buni. Početak radova u crkvi započeo je prije 4 mjeseca, točnije 5. 5. 2014. Najprije skela pa žbuka, pa instalacije, izgradnja ispovjedaonice, knaufarski radovi. Zatim su uslijedili kamenorezački, tesarski i drugi radovi. Gledalo se završiti što više u ovoj fazi. Kada se započelo s unutarnjim uređenjem crkve, onda se nije moglo ostaviti na pola nedovršen posao, makar onih radova koje je trebalo uraditi. Važna je bila ideja vodilja uređenja crkve, a to je: Od Navještenja do Kalvarije i Uskrsnuća. Na prozorima iznad kora zamišljen je vitraj Navještenja Gospodinova, a oltarska slika prizor Kalvarije, djelo akademskoga slikara Josipa

Biffela; na oltaru se slavi spomen čin Isusove muke smrti i Uskrsnuća. Stubovi crkve su apostoli koji su zamišljeni kroz vitraje na 12 prozora. Skice za njih naslikala je akademska umjetnica Blaženka Salavarda koja je danas s nama na Misi te je od srca pozdravljam. Ideja vodilja treba biti realizirana i dalje, ali to neće biti toliko zahtjevno kao što je to bio ovaj veliki poduhvat koji smo zajednički iznjedrili.

Uzdajući se u Božju providnost u sljedećim mjesecima ili godinama crkva će u potpunosti biti dovršena, izabrat će se njezin zaštitnik i biti posvećena. Do samoga čina posvete crkve treba uraditi sve ono što joj nedostaje. Zašto sve ovo? Da bi se moglo Boga slaviti u još ljepšem ambijentu. Zato, dragi vjernici, neka nam bude na ponos ova prelijepa župna crkva u kojoj smo danas ne samo dvojica ili trojica, kako kaže evanđelje, sabrani na molitvu, nego nas ima i malo više te nam je crkva mala. Daj Bože da bude sve manja i manja zbog dolaska vjernika na Misu i molitvu.

Zahvalni govor na kraju sv. Mise

Zahvaljujem kolegama svećenicima koncelebrantima ujedinjenima oko mjesnoga ordinarija, biskupa Ratka. Posebna zahvala svima vama dragi vjernici zato što smo dočekali današnji dan proslave završetka radova na unutrašnjosti župne crkve na Buni. Kada sam od biskupa spremljen na studij kanonskoga prava u Veneciju živio sam zajedno s kolegama u zavodu tada blaženoga, a danas svetoga pape Ivana XXIII. Na pročelju toga zavoda nalazila se jedna ploča na kojoj je pisalo „Izgrađeno Božjom providnošću“. Tada sam sumnjičavo gledao u taj natpis računajući kako providnost sama od sebe ne može napraviti. Po dolasku u Hercegovinu po ne znam koji put uvjerio sam se u čudesno djelovanje Božje providnosti. Ovo zdanje, ova crkva, ovaj hram Božji djelo je Božje providnosti koja se očitovala preko ljudskih ruku.

Prije točno 4 mjeseca napustili smo crkvu u betonu a danas smo u bjelini, svjetlu i blizini. Svakome je srce puno radosti. Zbog toga zahvaljujem svima vama na kamenčiću mozaika kojega ste ugradili u našu crkvu i pružam svakome od vas ruku čestitarku zato što smo uspeli sagraditi lijepi hram Božji u kojem ćemo se Bogu moliti, žrtve prikazivati, hvale uzdizati...

Pružam ruku zahvalnicu i čestitarku svima vama koji ste onu ideju s početka mise podržali i zajedno sa župnikom izveli. Ne želim poimence nabrajati sve one koji su na

bilo koji način pomogli, jer ću zaboraviti istaknuti najzaslužnije, a to su ona usta koja su upućivala Bogu molitvu da bi djelo naših ruku uspelo. Njima posebna zahvala. Naravno da je pred nama još dosta poslova, ali vjera u Božju providnost vodit će nas i dalje naprijed.

Zahvalit ću još neumornoj mladosti koja je ovih dana pospremila, očistila i namirila sve u kući, crkvi, pred crkvom, u dvorani i u svakom kutu cijeloga pastoralnog centra. Sve na jednu stranu, a ova naša mladost na drugu stranu. Ne bi danas bilo radosno da nema pjevača i svirača, ne bi bilo svečano da nije njih kao cvijeća koje krase našu župu, da nije njih, ne bi bilo pune radosti.

Zato draga mladosti samo naprijed uz Crkvu i pastire. Zahvaljujem nepreglednoj koloni koja nas je posjetila ovih nekoliko dana i donijela da se pogostimo iza ručka. Mladi će iznijeti štogod iza mise na parking pa se provedelite a kolege svećenike, časne sestre i bogoslove i prijatelje s pozivnicama pozivam na zajednički objed u pastoralni centar bl. Alojzija Stepinca gdje su marljive ruke naših domaćica pripremile malu zakusku. Posebna zahvala ocu biskupu koji s radošću gleda potrebe ove župe. Zamolio bih Vas da nam udijelite svoj blagoslov.

Izgradnja crkve kroza sliku

Početak gradnje

Završetak betonskih radova

Postavljanje elektro instalacija, grijanja i izrada estriha

Postavljanje vanjske fasade

Postavljanje kamena u crkvi

Asfaltiranje parkinga

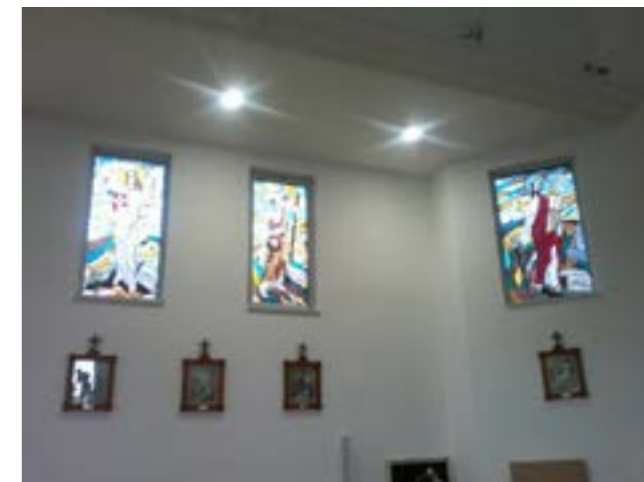
Uređenje župnog stana i partera oko crkve

Radovi unutar crkve: žbukanje, rasvjeta, rigips, kamenorezački radovi, postavljanje vitraja, bojanje, ...

Oltarska slika

Vitraji

Orgulje

Kamen

Proslavljen blagdan bl. Alojzija Stepinca, zaštitnika pastoralnog centra naše župe

Za ovaj dan pripremili smo se prigodnom trodnevnicom, u kojoj smo, osim mise, imali i druge duhovne sadržaje koji su uljepšali i obogatili ovo slavlje. Svete mise za trodnevnicu predvodio je don Tomo Mlakić, svećenik Vrhbosanske nadbiskupije i don Ante Komadina, koji je predvodio misno slavlje prvoga dana zbog odsutnosti don Tome, koji je imao smrtni slučaj u obitelji i zbog čega nije mogao doći. Svećenici su tih dana u svojim propovijedima isticali najveću značajku kršćanstva – zakon ljubavi, upravo onako kako je to činio i bl. Alojzije.

- 1. dan; petak, 7. II. – bl. Alojzije Stepinac: čovjek žive vjere

U 17,30, pola sata prije mise, krunicu s litanijama bl.

Alojzija Stepinca, biskupa i mučenika su predmolili naši ministranti. Za vrijeme mise predstavili su nam se naši ovogodišnji prvopričesnici, njih trideset. U nekoliko riječi svaki je od njih naveo - osim svoga imena i predstavljanja ukućana - i ono što želi biti

kada odraste. Župnik je nakon njihova predstavljanja, zbog brojnosti tih zanimanja, kratko prokomentirao da

se naši župljani ne trebaju pribojavati za svoje zdravlje, niti za svoje frizure. Svetu misu prvoga dana trodnevnice predvodio je don Ante Komadina i uputio nam nekoliko prigodnih riječi u propovijedi. Odlomak Evanđelja toga dana predstavio je Isusov susret s učenicima koji su bili na putu za Emaus, te su u skladu s time prvopričesnici ispred oltara napravili put na koji su donosili svoje stope izrezane iz kartona kako bi simbolično dočarali temu iz Evanđelja – idemo u susret Isusu. Propovijed je također pratila istu temu. Misno slavlje uljepšao je dječji zbor „Put Ljubavi“, u koji se djeca iz župe obično uključuju nakon Prve svete

Pričesti. Svojom pojavom oni su uputili poziv našim prvopričesnicima da i nakon ovoga događaja nastave svjedočiti svoju vjeru.

- 2. dan; subota, 8. II. – bl. Alojzije Stepinac: čovjek stamene nade

Proslava blagdana blaženoga Alojzija Stepinca na Buni
10. veljače 2014. u 18 sati

Duhovna priprava
- Četvrtak, 6. veljače
17.30 - Euharistijsko klanjanje
- Petak, 7. veljače
- Predavanje za bračne parove (nakon večernje Mise)
- Subota, 8. veljače
- Predavanje za mlade (poslije večernje Mise)
Nedjelja, 9. veljače
Svete mise u 8 i 11 sati
Susret Župnog pastoralnog vijeća
19 - Predstava "Sestre" (mladi iz župe sv. Mateja)

Pobožnost: pola sata prije sv. Mise
Trodnevnicu i svečanu svetu Misu na Stepinčevo predvodit će dr. don Tomo Mlakić

Drugoga dana trodnevnice krunicu predmolili su mladi iz župe, koji su svojom brojnošću pokazali da naša župa ima mladost na čiju se pomoć uvijek možemo osloniti. Nakon krunice slijedila je sveta misa, na kojoj su nam se predstavili naši ovogodišnji kandidati za krizmu, ukupno 49. Njima se don Tomo Mlakić na poseban način obratio u propovijedi i objasnio im zašto Isus šalje po dvojicu učenika pred sobom (Mt 10,1). Misu je svojom pojavom i svojim glasovima uljepšao naš zbor mladih „Mir“. Nakon mise don Tomo je održao prigodno predavanje za mlade u kojemu je brojnim mladima koji su ga pažljivo slušali, približio papinu apostolsku pobudnicu Evangelii Gaudium. Poslije predavanja uslijedio je roditeljski susret s roditeljima krizmanika.

- 3. dan; nedjelja, 9. II. – bl. Alojzije Stepinac: apostol kršćanske ljubavi
Prije nedjeljnih svetih misa krunicu su predmolili bračni parovi, a na misama su pjevali naši župni zborovi „Mir“ i „Put Ljubavi“. Don Tomo se u propovijedi dotaknuo

Evanđelja i potaknuo vjernike na ustrajnost u vjeri. Biti Isusov učenik iziskuje određeno odricanje i određena nastojanja. Svoj govor na gori Isus zaključuje pohvalom svojim učenicima koji su se potrudili popeti na tu goru u okolici Kafarnauma.

Ponedjeljak, 10. II.- Blaženi Alojzije Stepinac, biskup i mučenik

Krunicu na ovaj svečani dan predmolile su pobožne i vrijedne žene iz udruge Veronika. Svečanu svetu misu na Stepinčevo predvodio je don Tomo Mlakić u koncelebraciji s 15 svećenika. Župnik don Nikola Menalo prije mise uputio je nekoliko prigodnih riječi kojima je pozdravio svećenike u koncelebraciji, kao i sve nazočne vjernike. Don Tomo je u propovijedi kao primjer uzorna života postavio današnjeg blaženika kojega Crkva u Hrvata s ponosom slavi. Pjevanja u misi prihvatio se opet naš zbor mladih, a nakon mise nastavljeno je druženje u pastoralnom centru.

Proslava Presvetoga Trojstva

Titular naše župe, Presveto Trojstvo, proslavljeno je 15. lipnja u Blagaju gdje je slavljena sveta Misa u 11 sati. Propovijedao je don Boris Vidović, rektor splitske bogoslovije i profesor psihologije na KBF-u u Splitu, a uza župnika don Nikolu sudjelovao je i don Luka Pavlović, župnik iz katedrale i don Tomislav Zubac, đakon.

Župnik je za duhovnu pripravu župljana organizirao trodnevnicu. Prvu večer trodnevnice svetu Misu predvodio je don Davor Berezovski, kapelan u katedralnoj župi u Mostaru. Drugu večer trodnevnice misno slavlje je predvodio don Ivan Bijakšić, trenutno župni kapelan u župi Gradina. A treću večer, uočnicu, predslavio je don Ivica Boras, župnik župe sv. Mateja u Mostaru.

U subotu u 10 sati slavljena je sv. Misa u pastoralnom centru na Buni za poginule branitelje, čija se imena nalaze napisana na veličanstvenom spomeniku, njima u čast podignutom, na Buni, gdje su položeni vijenci.

Nakon mise za branitelje već je tradicionalno održana vjeronaučna olimpijada koja je zbog lošega vremena održana na Buni. Inače olimpijada započinje biciklijadom u 9 sati ispred crkve na Buni do crkve u Blagaju gdje se vjeroučenici natječu u vjeronaučnom znanju kroz igru i zabavu. Navečer je ispred škole na Buni održana večer folklor.

Na svetkovinu Tijelova po prvi put je organizirana procesija od Bune do Ortiješa. Sudjelovao je lijep broj župljana, a sljedećih godina očekujemo još veći broj. Usput se molilo, pjevalo i razmišljalo o svetkovini Presvetoga tijela i krvi Gospodinove.

Ovim blagdanima ispovijedamo da je Bog nad svime, sve je po njemu, i on je u svemu. Nad svime kao Otac; sve je stvorio po svome Sinu; a u svemu prebiva u Duhu Svetomu. Vjerujemo da je sa svima nama milost Gospodina našega Isusa Krista, ljubav Boga Oca i zajedništvo Duha Svetoga. Jer kroz sve što je za nas čini Bog se objavljuje kao Trojstvo.

Prva sveta Pričest u župi

Isus je na posljednjoj večeri, kada je došao čas da prijede s ovoga svijeta svome Ocu, apostolima oprao noge i dao im zapovijed ljubavi, ustanovio Euharistiju kao spomen svoje smrti i Uskrsnuća. Ostavio je Crkvi, svojoj ljubljenoj zaručnici, sakrament pobožnosti, znak jedinstva i vez ljubavi. Euharistija je i čin zahvaljivanja Bogu, sveta žrtva koja uprisutnjuje Krista Spasitelja. Tu je svoje učenike poučavao i bodrio da ustraju u jedinstvu i ljubavi, molio je za njih i za sve ljude svoju velikosvećeničku molitvu (Iv 17) i na kraju je uzeo kruh, izrekao hvalu Bogu, razlomio kruh i dao ga učenicima govoreći:

“Ovo je moje tijelo koje se za vas predaje. Ovo činite meni na spomen.”

Zatim im je pružio čašu s vinom govoreći: “Ova je čaša novi savez u mojoj krvi, koja se za vas prolijeva.” Tako se Isus u znakovima kruha i vina sav predao Ocu i svim ljudima.

Na treću Uskrsnu nedjelju nakon, jednogodišnje pripreme sa župnikom i đakonom, upravo ovaj sakrament je primilo trideset i jedno malo srce naše župe. Od samog krštenja njih su njihovi roditelji, bake

i djedovi upravljali putem koji su oni sami prolazili. Korak po korak, bliže Kristu. Trebalo je nekada i posnuti, ustati i hoditi dalje. I samom Kristu je bilo tako na njegovom Križnom putu, gdje je tri puta padao pod teretom svoga križa, naših grijeha. Žrtvovao se za nas, da bi nas spasio, pa tako i oni sami nalazili su se i nalaziti će se pred raskrižjima svoga života, ali će uvijek na jednoj strani biti Isus, On, kojega primamo pod prilikama kruha i vina na svetoj gozbi njegovoj. Ona posljednja stuba, koju su zakoračili prije same svete Pričesti, jest ispovijed, sakrament pomirenja

s Gospodinom, kojeg su zajedno primili sa svojim roditeljima, u kojoj su postigli pomirenje i praštanje da bi čista srca primili Krista. Samim sakramentom svete ispovijedi pokazuju svoju zrelost i svijest da snage zla i grijeha u njima i među njima nisu jače od dobra i vjernosti na koje su pozvani. S osmjehom na licu i radosna i ispunjena srca, pristupili su Prvoj svetoj Pricesti. Pjevajući i slaveći Krista glasno i iz dubine svoga srca, hrabro su primili svoga Spasitelja, uz potporu i oslonac svojih roditelja, koji su i na ovaj dan hodili u stopu zajedno s njima. Pokazujući svoju ljubav prema Bogu, pjevajući, moleći svi u jedan glas, izricali su svoje molitve i prinijeli svoje darove oltaru. Nisu ostali uskraćeni ni njihovi roditelji kojima su se na poseban način zahvalili na kraju svete Euharistije. Ispunjeni Božjom ljubavi, srca puna dobrote i vjernosti, neka hode putem Krista, uče od njega samoga i idu putem istine, života i ljubavi, da bi spremno primili i ostale svete sakramente. A njihovi roditelji, župnik i đakon neka im budu potpora kada dođu do iskušenja i pruže utjehu kada posnu pod teretom svojih grijeha.

Slavlje sakramenta krizme

Na VI. uskrsnu nedjelju - 25. svibnja 2014. u 11 sati svečano u blagajskoj crkvi Presvetoga Trojstva: sv. Misa na koju su došli redoviti nedjeljni misari, sv. krizma na koju je došao 51 krizmanik i krizmanica i 40. obljetnica misništva domaćega župljanina sadašnjega nadbiskupa u Zadru msgr. dr. Želimira Puljića.

Župnik don Nikola Menalo, u dogovoru s mjesnim biskupom Ratkom i zadarskim nadbiskupom Želimirom, premjestio je ovogodišnju krizmu iz nove župne crkve s Bune u obnovljenu blagajsku crkvu. U početku su predstavnici krizmanika u znak srdačna pozdrava izrazili dobrodošlicu i Nadbiskupu i Biskupu i uručili im bukete cvijeća. Župnik je u ime cijele župe očitovao radost što u ovoj prigodi može pozdraviti oba Biskupa kao i hercegovačkoga provincijala fra Miljenka Šteku i druge svećenike koji su sudjelovali u konceleciji, kao i vlč. don Tomislava Zubca koji je đakonski posluživao kod sv. Mise i kod sv. krizme.

Misno je slavlje predvodio nadbiskup Želimir, rođen 7. ožujka 1947. u Kamennoj, u toj je blagajskoj crkvi kršten, prvi put ispovjeden, pričješćen i krizman. Sakrament sv. krizme podijelio mu je 9. prosinca 1956. msgr. Andrija Majić, delegat biskupa Petra Čule koji je u to vrijeme kao crkveni svjedok robijao u komunističkoj zeničkoj robijašnici. Dio je krizmanika izgovarao molitve vjernika, a njih četrdeset zataknilo je isto toliko crvenih ruža u posudu pred oltarom u znak Nadbiskupova svećeništva.

Mladi su pjesmom i glazbom poticali na pobožan doživljaj svega liturgijskog slavlja. Svaki bi krizmanik - ako govorimo o kršćanskoj zrelosti - trebao uložiti sav svoj duhovni napor da zna obrazložiti smisao svoga vjerovanja i samomu sebi i svojim u kući i svima s kojima dolazi u dodir. A oni koji su pozvani u duhovni stalež, to osjećaju kao poseban dar, koji prolazi kroz razne životne žrtve uvijek svjesni svojih obveza i odgovornosti prema Bogu i prema ljudima. Propovjednik je rekao da će pod ovom sv. Misom po

biskupovim rukama sići sedam darova Duha Svetoga na preko 50 pripravnika osmoga razreda ove župe. Krizmanik je pozvan da po tim darovima, od mudrosti do bogobojaznosti, odgovori svakomu koji od njega zatraži „obrazloženje nade“ i radosti koja je u njemu i u svima nama kršćanima, kako poručuje u drugom današnjem čitanju Prve Petrove (3,15-18). Petar poglavarski i učiteljski traži od svakoga kršćanina - počevši od probuđena i razumna krizmanika - da daje razumljivu obranu onoga u što vjeruje, čemu se nada i što nesebično i vjernički voli. Svaki bi krizmanik - ako govorimo o kršćanskoj zrelosti - trebao uložiti sav svoj duhovni napor da zna obrazložiti smisao svoga vjerovanja i samomu sebi i svojim u kući i svima s kojima dolazi u dodir. A oni koji su pozvani u duhovni stalež, to osjećaju kao poseban dar, koji prolazi kroz razne životne žrtve uvijek svjesni svojih obveza i odgovornosti prema Bogu i prema ljudima.

Krizmanici su bili uniformirani u crvene dalmatike. Lijepo su se pripremali kroz cijelo osnovno školovanje pohađajući redovito župnu katehezu. Na završnom ispitu pred biskupovim predstavnicima pokazali su solidno znanje. U špaliru u dva reda dolazili su pred biskupe i jasno i glasno odgovarali „Amen“ na biskupove riječi „Primi pečat dara Duha Svetoga“. Svi su se angažirali i na proslavi 40. obljetnice misništva oca nadbiskupa. Dragi krizmanici, neka vas Duh Sveti očuva u životnim izborima koje ste izbrali po završetku Osnovne škole.

Tijelovska procesija

Tijelovo, punim nazivom svetkovina Presvetoga Tijela i Krvi Kristove je katolički blagdan. Slavi se u četvrtak poslije svetkovine Presvetog Trojstva. U Hrvatskoj je neradni dan, a kod nas po nahođenju pojedinih županija jer još uvijek nije usvojen državni zakon o blagdanima (jednostavno računanje datuma: deveti četvrtak nakon Uskrsa).

Na svetkovinu Tijelova 2014. god. po prvi put je organizirana tijelovska procesija od Bune do Ortiješa. Sudjelovao je lijep broj župljana a sljedećih godina očekujemo još veći broj. Usput se molilo, pjevalo i razmišljalo o svetkovini Presvetoga Tijela i Krvi Kristove.

Za Katoličku Crkvu, svetkovina je u spomen na ustanovljenje Euharistije na Veliki četvrtak.

Pojavljuje se u 13. stoljeću, a na cijelo zapadno kršćanstvo proširuje se u 14. stoljeću. Augustinska redovnica Sv. Julijana iz samostana kod Liegea u Belgiji, imala je viđenje punog mjeseca, na kojem je opazila mrlju. Puni mjesec je protumačila kao Crkvu, a mrlju kao nedostatak blagdana, kojim bi se častio Presveti Oltarski Sakrament. Na njezinu molbu mjesni je biskup za svoju biskupiju uspostavio blagdan, koji se na početku zvao blagdan Euharistije. Sveta Julijana i njezini suvremenici promovirali su ideju toga blagdana i željeli su ga proširiti na cijelu Crkvu. Papa Urban IV. objavljuje bulu 1264. kojom blagdan Euharistije želi proširiti na cijelu Crkvu. No, smrt ga je spriječila u tome. Tek u 14. stoljeću, papa Ivan XXII. širi blagdan na cijelu Rimokatoličku Crkvu.

Ovim blagdanom ispovijedamo da je Bog nad svime, sve je po njemu, i On je u svemu. Nad svime kao Otac; sve je stvorio po svome Sinu; a u svemu prebiva u Duhu Svetomu. Vjerujemo da je sa svima nama milost Gospodina našega Isusa Krista, ljubav Boga Oca i zajedništvo Duha Svetoga. Jer kroz sve što je za nas čini Bog se objavljuje kao Trojstvo.

Dogovor za tijelovsku procesiju bio je u trodnevnicu za blagdan bl. Alojzija Stepinca kada se župnik susreo s članovima Župnoga pastoralnog vijeća te im predložio tijelovsku procesiju. Nakon rasprave zaključeno je da je dobro imati ovakvu svečanu procesiju te na takav način povezati dio župljana koji stanuju u Ortiješu s maticom crkvom na Buni. Poslužilo nas je lijepo proljetno vrijeme, djeca su pripremila sa svojim roditeljima latice ruža koje su posipali putom kojim smo hodili. Mladi su na razglas pjevali euharistijske pjesme dok smo svi skupa molili blagoslivljajući polja i dijelove župe na postavljenim oltarima.

In memoriam fra Petar Vlašić

Osmi studenoga navršile su se dvije godine od kada nas je napustio naš bivši župnik fra Petar Vlašić. Fra Petar je preminuo u 75. godini života, 51. godini redovništva i 47. godini svećeništva.

Pokop je bio 9. studenoga 2012. na groblju Kovačica gdje je fra Petar pokopan u fratarsku grobnicu.

Pokojnikovo tijelo bilo je izloženo u župnoj crkvi od 13 sati, a sprovodni obredi započeli su sv. Misom zadušnicom u 15 sati. Misno slavlje predvodio je mons. Ratko Perić, biskup, u koncelebraciji s fra Ivanom Sesarom te s još oko 180 svećenika.

Iz fra Petrova krhkog tijela zračila je istinska pobožnost i franjevačka jednostavnost. Gdje je god djelovao, ostavljao je svijetao trag, što svjedoči i činjenica da ga se vjernici na župama na kojima je djelovao uvijek rado i sa zahvalnošću sjećaju...

Zahvaljujemo Gospodinu na njegovu služenju u našoj župi. Preporučimo njegovu dušu u naše molitve. Pokoj vječni daruj mu Gospodine!

Put križa na Hum

Hrvatska katolička mladež okupljena u župi Presvetoga Trojstva Blagaj – Buna odlučila je organizirati križni put za našu župu koji se održao u nedjelju 30. ožujka 2014. s početkom u 16 sati na brdu Hum iznad Mostara grada. Pod Humom okupilo se oko 150 vjernika župe Presvetoga Trojstva Blagaj – Buna čija su ozarena lica iznenadila i brojne sportaše koji su taj dan odlučili iskoristiti za laganu šetnju i rekreativno trčanje iznad Mostara.

Mladi iz naše župe koji su ne samo bili inicijatori ove hvalevrijedne pobožnosti, odlučili su svojom pjesmom i požrtvovnošću predvoditi križni put. Iako su naši mladi planirali napisati razmišljanja o postajama križnoga puta

iz vlastitoga pera, ipak su se odlučili za već provjerena razmišljanja dr. Tomislava Ivančića, istaknutoga hrvatskog teologa i sveučilišnoga profesora. Osim članova HKM-a, koji su se angažirali oko organizacije cijeloga križnog puta, u cijeloj akciji su im pomogli župnik don Nikola Menalo i ministranti koji su se prihvatili nošenja križa i svijeća od postaje do postaje, pa sve do jubilarnoga križa na Humu. U slučaju lošeg vremena župnik i okupljeni vjernici bili su spremni otkazati križni put, što se na svu sreću nije dogodilo. Uza zajedničku molitvu, pjevanje korizmenih pjesama, Gospin plač i krunicu ovo naše druženje prošlo je doista u znaku zajedništva.

Susret Hrvatske katoličke mladeži u Dubrovniku

Na susretu Hrvatske katoličke mladeži koji se održava svake druge godine, ovaj put u Dubrovniku, 26. i 27. travnja, pod geslom „Na slobodu pozvani“ sudjelovalo je i 50-ak mladih naše župe. Duhovno bogati i vjerom učvršćeni započeli su svoj hod na susret ponajprije obilaskom trebinjske katedrale, posvećene Bl. Djevici Mariji. Put nastavljaju sve do stare jezgre grada Dubrovnika, gdje je svečano otvoren Susret. U bogatom pred-programu, ispunjenim pjesmom, svjedočenjima, kratkim filmovima i skečevima mogli su uživati svi sudionici Susreta. Iznošenjem križa iz Katedrale kreće povorka od Straduna prema Gružu, gdje je u popodnevnim satima započelo euharistijsko slavlje koje je predvodio msgr. Mate Uzinić, dubrovački biskup s trideset i pet tisuća mladih. Upravo na tom mjestu papa Ivan Pavao II. prije jedanaest godina je proglasio je blaženom Mariju Propetog Petković. Ističući snagu i veličinu mladoga čovjeka danas ohrabrio je mlade da budu otvoreni jedni prema

drugima, da hode putem Krista, bez straha i s dovoljno vjere, kao što su bili i sami sveci Ivan Pavao II. i Ivan XXIII., koji su baš na nedjelju Božanskog milosrđa u Vatikanu proglašeni svetima. Po završetku misnoga slavlja mladi su se uputili u župu Orebić, gdje su zajedno proslavili nedjeljnu svetu misu zajedno sa domaćinima te župe kao i sa još 750 mladih Hercegovačkih, Šibenskih i Splitskih župa, nakon čega je slijedilo popodnevno druženje i ručak. Skupivši dojmove sa susreta, ljubav

domaćina krenuli su natrag u svoju župu. Zaista vikend ispunjen radošću, molitvom i druženjem svakako je nešto posebno za mladoga čovjeka, što ne treba propustiti i u Vukovaru, 2017. godine kada je sljedeći susret. Hvala dragom Bogu, župniku don Nikoli i đakonu Tomislavu na organizaciji, trudu i brizi tijekom

Hodočašće sv. Maloj Tereziji na Ledinac

U ponedjeljak, 22. rujna 2014., župnik don Nikola Menalo predvodio je svetu Misu u župi sv. Male Terezije – Ledinac, kod Gruda, na poziv tamošnjeg župnika don Jose Ančića. S don Nikolom put Ledincu krenuo je i naš zbor mladih „Mir“, koji je svojim pjevanjem uzveličao s p o m e n u t o

misno slavlje. Ovim posjetom sudjelovali smo na prvom danu devetnice uoči blagdana sv. Male Terezije, zaštitnice župe Ledinac.

T e m a propovijedi, koja je po sadržaju bila katehetske naravi, jest „S vjerom i nadom u život“. Don Nikola je govorio o

značenju ovih dviju kreposti u kršćanskom životu, te o njihovoj povezanosti s ljubavlju kao trećom teološkom kreposću. Vjera je osobni čin vjernika koji mu omogućuje da se osloni na drugoga, postojano i sigurno. Objekt vjere je sam Bog na koga se čovjek može apsolutno osloniti. Kršćanski Credo izriče jedinstven odnos čovjeka prema Bogu, riječ je o odnosu koji uključuje čitavog čovjeka, tj. njegovo izvanjsko ponašanje i unutarnje vjerovanje. Pozvani smo svoju vjeru ne samo riječima ispovijedati, nego i djelima vršiti jer vjera bez djela je mrtva (Usp. Jak 2,17). Nada ili ufanje kao druga teološka krepost stoji uz bok vjeri, s pravom se može reći da je ona istoznačnica vjere. Vjernik, htio ili ne htio, živi u granicama određenog uvjeta već da – još ne. Čovjek

za sada živi u jednoj dinamičkoj napetosti između onog već što se ostvarilo po Kristovoj smrti i uskrsnuću i još ne koje se odnosi na potpuno zajedništvo s Bogom koje će se konačno ostvariti u eshatonu. Unutar ove dinamičke napetosti između onog već što se ostvarilo

u Kristu i još ne kada se treba ostvariti p o t p u n o zajedništvo s Bogom u paruziji, dolazi do i z r a ž a j a krepost nade. Na samom kraju don Nikola je i s t a k n u o važnost i ulogu ljubavi u kršćanskom životu. Naša vjera je i s p r a v n a samo ukoliko ljubimo Boga

iznad svega, a blišnjega kao sebe samoga. Na kraju kao primjer kreposnoga života možemo uzeti svetu Malu Tereziju, koja se nesebično darivala Bogu i ljudima, jer kako sama kaže: „Ljubiti znači dati sve i dati samoga sebe“.

Po završetku svete Mise uputili smo se u župnu dvoranu gdje nas je radosno i domaćinski dočekao župnik sa svojim župljanima. Nastavili smo druženje uz ugodan razgovor i pjesmu, te bogatu trpezu koju su spremile vrijedne domaćice. I na kraju sa svakog putovanja čovjek bi se trebao vratiti bogatiji za neko novo iskustvo, s pravom možemo reći da nam se to dogodilo i ovaj put. Zaista, Francis Bacon je u pravu kada kaže: „Putovanje je za mlađe dio edukacije, a za starije dio iskustva“,

Hodočašće zbora mladih Mir u Rim

U ponedjeljak, 30. lipnja 2014., naš zbor mladih "Mir" zajedno sa župnikom don Nikolom Menalom i mladomisnikom don Tomislavom Zupcem uputio se prema vječnom gradu Rimu. Tamo smo proveli predivna četiri dana družeći se i obilazeći znamenitosti. Doći u grad o čijoj smo povijesti učili u školi, čitali ili gledali filmove bilo je odlično, za većinu nas nezamislivo.

Osjećaji su se miješali, no najposebniji od svih bila je spoznaja da ćemo biti u samoj srži naše vjere, Rimu. Krenuli smo s autima oko 14 sati i došli oko 17 sati na splitsku zračnu luku. Onima koji nikada nisu putovali avionom, a ni bili u zračnoj luci, osjećaj straha se ispreplatio s osjećajem uzbuđenosti. Nakon kontrole konačno smo bili u avionu. Pogled iz aviona je bio fantastičan, a vožnja nezaboravna. Četrdeset i pet minuta leta i bili smo u Rimu. Prvi dojam dok smo se vozili autobusom

do našeg prenoćišta nam je svima oduzimao dah. Te trgovine, ta svjetla, ti ljudi, sve nam je bilo novo i zadivljujuće. Tako smo došli do našeg smještaja u Domus Croata. To je mjesto gdje inače mjesto u kojem odsjedaju hrvatski hodočašnici u Rimu. Lijepo smo bili ugošćeni i smješteni. Sutradan smo se ustali rano ujutro i krenuli u obilazak Vječnog grada. Dok smo se vozili željeznicom vidjeli smo Velika vrata, takozvani, ulaz u Rim. Nismo ni očekivali da ćemo vidjeti još takvih znamenitosti. Pravi uvod u rimske znamenitosti nam je bila bazilika svetog Ivana Lateranskog, drugačije nazvana majka i glava svih crkava u Rimu i u cijelom svijetu. Tu su bili potpisani Lateranski ugovori po kojima je nastala država Vatikan.

Sljedeća bazilika koju smo posjetili bila je crkva sv. Klementa, a nakon nje uslijedila je bazilika svete Marije

Velike. Nastala tako da je snijeg pao na mjesto na kojem je ona trebala biti izgrađena. Sljedeća znamenitost je zasjenila sve ove koje smo posjetili za našeg putovanja. To su bile Svete stube, stube kojima je naš Gospodin Isus Krist hodao dok je išao na Pilatovu presudu. Tu smo se pomolili i krenuli dalje. Posjetili smo i crkvu svetog Petra u okovima. U njoj smo vidjeli okove u koje je sveti Petar bio okovan i poznatu Michaelangelovu skulpturu Mojsije. U toj crkvi je pokopan i poznati hrvatski minijaturist Julije Klović. Izlaskom iz bazilike uslijedio je obilazak starog dijela grada Rima, s dobrom poznatim

Koloseumom kao uvodom. U tom dijelu grada smo mogli osjetiti duh antike, dobili smo osjećaj kao da smo se vratili natrag u rimsko doba. Na trenutke smo mogli vidjeti Cezara kako hoda. Malo smo uhvatili slobodnog vremena i prošetali smo se gdje želimo, no ubrzo smo se vratili našem zadatku, tj. daljnjem

razgledavanju. Crkva svete Marije in Aracoeli je bila naše sljedeće odredište. U toj crkvi su mnoge freske i grobovi, za nas najznačajniji grob kraljice Katarine koja je ostavila svoje tadašnje kraljevstvo u ruke Svetog Oca. Blizu crkve nalazi se i talijanski Oltar domovine na kojem je veliki spomenik Viktoru Emanuelu II., kralju koji je uspio ujediniti talijanske države u jednu, danas poznatu Italiju. Taj spomenik se nalazi na trgu Piazza Venezia s kojeg je nekadašnji fašistički vođa Benito Mussolini držao govore. Nakon toga imali smo oko sat slobodnog vremena i prošetali smo ulicama Rima. Prošetali smo ulicom Viadel Corso i sastali smo se na trgu Piazzadel Popolo. Naše posljednje odredište je bilo bazilika svetoga Pavla. Bazilika je prelijepa, jedna od ljepših koje smo vidjeli u Rimu. Unutar bazilike se nalaze slike svih papa, od prvoga Petra do sadašnjeg

Franje i legenda kaže da, kada se popune svi medaljoni s papinim slikama, bit će smak svijeta. Izrazi lica su nam se promijenili jer je ostalo samo nekoliko mjesta. Međutim, naš župnik nas je utješio rekavši da se može napraviti još mjesta. Sretni smo otišli iz bazilike. Pojeli smo po sladoled i mrtvi umorni krenuli natrag, u Domus Croata. Tamo smo imali svetu Misu, koju je slavio naš župnik i večeru. Najavljeno nam je rano ujutro buđenje jer se trebali još mnogo toga za posjetiti. Iako umorni od hodanja, čekali smo sutrašnji dan da upotpunimo naš obilazak Rima.

Rano ujutro smo se probudili i nakon ukusnog doručka krenuli dalje. Vozili smo se podzemnom željeznicom i nakon malo hoda poznatom ulicom u kojoj žive slavne osobe i u kojoj se snimaju filmovi, došli smo do jednog od naših prvih odredišta, Piazza di Spagna. To je jedan od najljepših trgova Rima, a posebno je lijep u proljeće kada se na njegovim stubama nalazi cvijeće. Na dnu trga nalazi se Fontana della Barcaccia. Ona je napravljena u znak sjećanja na poplavu Tibera u 16. stoljeću, kada je na tom mjestu, nakon povlačenja vode, ostao mali brodić. Prošli smo i trgom svetog Silvestra i došli do poznate Fontane di Trevi. Unatoč tome što je bila u restauraciji, bila je puna novčića. Legenda kaže tko ubaci novčić, ponovo će se vratiti u Rim. Nismo se puno zadržavali kod Fontane, krenuli smo dalje i stigli do Panteona, nekadašnjeg hrama svih rimskih bogova. Danas je katolička crkva i muzej. Na kupoli hrama nalazi se otvor kroz kojeg prolazi svijetlost i kroz kojeg kiša ne propada jer je građevina sagrađena sa funkcijom dimnjaka i vjetar zaustavlja kišu koja bi eventualno mogla ulaziti kroz otvor kupole. Svratili smo i do Zavoda svetog Jeronima. To je hrvatski papinski zavod i tu se nalaze hrvatski svećenici na poslijediplomskim studijima. Zavod je često mijenjao ime, a današnje je dobio 1971. godine od pape Pavla VI. Sljedeće mjesto koje smo posjetili bilo je sveučilište Gregoriana. Tu je mladomisnik don Tomislav Zubac studirao, a i nama je župnik održao veoma zanimljivo predavanje o Crkvi te razlikama između katoličanstva, pravoslavlja, protestantizma i anglikanstva. Sveučilište je predivno, kao i cijeli grad. Popili kavu i nastavili naše putovanje gradom. Bližili smo se Vatikanu, a obilazak Piazza Navone je prethodio tome. Piazza Navona je trg

nadmetanja dvaju umjetnika, Berninija i Borrominija, i svojim su djelima zasjenili jedan drugog, ali i učinili trg ljepši. Krenuli smo dalje i sreli dobro poznatu Anđeosku tvrđavu. Papa bi se u doba rata skrivao u Anđeoskoj tvrđavi. U početku je bila mauzolej cara Hadrijana, a danas je ona muzej. Tvrđava je ogromna, zapravo anđeoska. No, ona je samo uvertira onoga što slijedi. Ono čime smo svi ostali oduševljeni jest Vatikan. Trg svetoga Petra je bio kruna našega obilaska. Stvarnost se ispreplitala sa snom gledajući trg i sami Vatikan. Biti tako blizu Pape je neopisiv osjećaj. Tu smo uhvatili slobodnog vremena i prošetali oko Vatikana i nakon toga posjetili samu unutrašnjost crkve. Vidjeli smo grobove papa, među njima i grob pape sveca Ivana Pavla II. U crkvi smo mogli osjetiti spokoj, mir. Ovdje stvarnost prestaje. Spoznaja da smo dio onoga gdje se događali mnogi povijesni događaji, gdje su bili mnogi sveci je dovoljna. Nažalost, nismo mogli ostati ni tu vječno. Krenuli smo na počinak u Domus Croata. Nakon večere i mise morali smo se pozdraviti s našim primateljima i dogovoriti za sutra, jer su neki od nas odlazili ujutro natrag u Split. Međutim, to nije bila tužna spoznaja jer su oni proveli vrijeme u Splitu čekajući drugu grupu koja je ostala u Rimu. Ta, manja grupa, posjetila je katakombe, mjesta življenja i umiranja prvih kršćana. One se nalaze dosta metara pod zemljom, pa nam je zato bilo i hladno. Nakon katakombi i mi smo uspjeli doći do ogromne rimske zračne luke i ukrcati se na avion. Let je dobro prošao, a pravo iznenađenje je bio doček naših prijatelja koji su došli ranije. Pozdravili smo se i autima natrag krenuli na Bunu.

Svaki trenutak proveden u Rimu ostat će zauvijek u našim sjećanjima. Naše putovanje oko Rima upotpunile su podzemne željeznice, autobusi, ceste kreate ljudima i lijepo vrijeme. Posebno nam se dojmilo to što smo u svakoj znamenitosti mogli naći povezanost s našom domovinom. Također, anegdote našeg župnika don Nikole Menala i vodstvo mladomisnika don Tomislava Zupca su upotpunili cijelo naše putovanje i dali barem približnu sliku glavnog grada katoličanstva. Hvala i dragom Bogu, koji nas je pratio Rimom i učinio naš put savršenim. Tko zna, možda se nekada opet vratimo u Rim i vidimo ono što je nevidljivo i osjetimo ono što je nemoguće.

Godišnji izlet s Veronikama u Ramu

Redoviti godišnji izlet s udrugom žena „Sv. Veronika“ bude u proljeće. Budući da smo ove godine od proljeća do kraja ljeta uređivali našu bunsku crkvu iznutra dogovorili smo se kako ćemo izlet prebaciti u jesen. Na prvi četvrtak u mjesecu listopadu, nakon euharistijskoga klanjanja, na kojem pobožne žene sudjeluju i molitve krunice koju predmole kroz listopad i svibanj sjeli se i dogovorili da ćemo ove godine otići u Ramu. Tako je i bilo.

Polazak dogovoren u 9 sati. Bogoslov Marin za jednim volanom, a župnik za drugim. Pomolili se za sretan put i polako uz Neretvu. Prva nam je postaja bila Jablanica i posjet crkvi Male Gospe. Tu nas je dočekao župnik don Ivan Zovko s kojim smo podijelili lijepe trenutke. Ispričao nam je kako je župa prostrana ali je veoma mali broj vjernika. Uglavnom se narod iselio i otišao u druge krajeve trbuhom za kruhom. Nakon lijepoga druženja

ispraćeni smo s pjesmom na harmonici koju su Marin i don Ivan razvukli da se na njoj ne uhvati prašina.

Put nas je dalje vodio prema župi Prozor. Tu nas je na vratima dočekala č.s. Adelina Bošković, rodom iz Dubrava, bivša glavna sestra u sarajevskoj bogosloviji. Ovom prigodom joj zahvaljujem na tolikoj žrtvi koju je činila pripremajući nam svakodnevno obroke da bismo mogli krijepiti i tijelo, a ne samo duh kojega smo vježbali u teološkim i filozofskim spoznajama na Fakultetu. Za nekoliko trenutaka došao je i župnik don Stipo Knežević, rodom iz Čajdraša pokraj Zenice, pokazao nam crkvu te nas, zajedno sa svojim suradnicima, kapelanom i časnim sestrama, lijepo ugostio u župnoj kući.

Nakon Prozora krenuli smo prema Šćitu u posjet samostanu i crkvi. Usput se divimo lijepo išaranim listovima i doživljavamo jesen koju je nemoguće na

takav način doživjeti u Hercegovini. Šarenilo listova od žute, zelene, crvene i drugih boja koje se skladno uklapaju i svojim šarenilom kite herceg-bosanske brežuljke. Dolazimo pred samostan i komentiramo povijest i stradanje naroda ovoga kraja te spominjemo komunističko planirano iseljavanje Hrvata iz ramskoga kraja potapanjem dijela zemlje na kojem su živjeli Hrvati katolici te se raselili po cijelome svijetu. Po dolasku u predivno uređeno dvorište dočekuju nas skulpture Dive Grabovčeve, Ramske majke, ramski križ i posljednja večera. Sve djela vodećih hrvatskih akademskih umjetnika Kovačića i Blaževića. Nakon lijepoga i ugodnoga osjećaja mira i tišine ušli smo u crkvu u kojoj je nezamislivo ne ispričati povijest slike Gospe Ramske ili sinjske, tj. kako su i tada ljudi ovoga kraja morali bježati pred turskim zulomom, ali su uza se nosili svetinje pa tako i sliku svoje Gospe, zaštitnice

i odvjetnice i kako je ta slika ostala u Sinju gdje se časti kao Čudotvorna Gospa Sinjska. U Sinju je sačuvano nekoliko knjiga, srebreni pozlaćeni kalež na kojem je urezana 1402. godina, misno ruho i Gospina slika, koja danas nosi naziv Gospa Sinjska. Sve je ramsko postalo sinjsko, jer je narod ostao u novoj domovini, iako to u početku nije mislio. Jedno su bile želje a drugo politika. Cetinska krajina nije bila nimalo plodnija i pitomija od ramske kotline, ali o povratku nije bilo ni govora. Tako su izbjeglice dugo čuvali svoju nošnju, govor i običaje, pobožnosti i zavjete. Gospa Ramska promijenila je ime i postala Sinjska. Mnogi su to danas zaboravili, ali ipak se čuva tradicija među pukom koji dobro zna da je ramska ne samo Gospa nego i dobar dio naroda,

jer je potekao iz Rame. Ta misao obnavlja se svake godine na hodočašćima i na susretima, što se posebno vidjelo o proslavi 300. obljetnice seobe iz Rame kad je ponovno donesena Gospina slika u staru postojbinu i kad ju je narod željno dočekao sa suzama, molitvom i uzdasima. I ramski su fratri postali "sinjski", jer su se konačno, nastanili u samostanu koji su ondje izgradili. Značajno je da su sinjski franjevci 28. svibnja 1938. o 250. obljetnici iseljenja donijeli kopiju Gospine slike na Šćitu. Sestra Rafaela Egger, akademska slikarica iz Maribora, napravila je kopiju Gospine slike. Iako su i prvotni samostan i crkva bili posvećeni sv. Petru apostolu, kasnije je u štovanju sve jače mjesto imala čudotvorna Gospina slika, pa je patronom postalo Gospino Uznesenje, dok je vanjska svečanost vezana za svetkovinu Gospina rođenja 8. rujna. Crkva

je u vrijeme Drugog svjetskog rata doživjela tragičnu sudbinu. Nju su partizani zapalili 13. srpnja 1942. S njom su stradale sakristija i knjižnica, vrijedne umjetničke slike i filigranski kaleži dvojice majstora iz Fojnice i Jajca kao i više drugih kaleža. Izgorjeli su brojni arhivski dokumenti (vrlo stare matice) i vrijedne knjige. Sada postoje matične knjige u prijepisu od 1884.

godine. Umjesto crkve za bogoslužje služila je provizorna baraka sve do 1956. Godine 1948. od starih zvona izlivena su dva nova, koja su stajala na drvenim stupovima. Obnova crkve započela je 1956. godine. Postavljen je novi krov, koji međutim nije adekvatno izveden, te je 1965. započelo preuređivanje cijele krovne konstrukcije. Srednja lađa ozidana je iznad stupova s polukružnim prozorima, a zatim je postavljena krovna konstrukcija na tri lađe. Crkva je na taj način dobila negdašnji bazilikalni oblik. Godine 1966. podignute su dvije sakristije i dograđen je zvonik, koji je dobio vitkiji izgled. Od 1967. do 1969. uređivana je

unutrašnjost crkve. Slikar Josip Bifel iz Zagreba izradio je veliku oltarnu sliku (1968.) u središtu svetišta, te dvije postranske, koje su tematski posvećene Gospi. Središnja slika zauzima 72, a druge dvije po 27 četvornih metara zidne površine. Godine 1967. isti je autor izradio postaje križnog puta. On je također oslikao pročelje kora i izradio sliku sv. Terezije. Godine 1967. također su izvedeni vitraji na temu Marijina i Isusova života po nacrtima Josipa Poljana. Po projektu M. Fučića izvedeni su mramorna menza glavnoga oltara i pobočni oltari. U crkvi se također nalaze i slika Gabrijela Jurkića, koja je ustvari kopija negdašnje Gospine slike, te slika sv.

Franje od Ljube Laha. Brončani tabernakul je izrađen po nacrtu Josipa Poljana.

Nakon kratkoga pregleda crkve posjetili smo i etnografski muzej postavljen u starom samostanu, jedinstvena je građevina u BiH, jedina takve vrste iz vremena turske vladavine u Bosni i Hercegovini, sagrađena 1857. godine.

U etnografskom muzeju na Šćitu predstavljen je život stanovnika ramskoga kraja. Na dvije etaže postavljeni su izložci starih zanata, gospodarstva, prijevoznih sredstava, stambene kulture. Treća etaža predstavlja tekstilnu radinost - proces proizvodnje i sve vrste proizvoda u uporabi. Tu je i fratarska samostanska ćelija - soba fra Jeronima Vladića. Četvrta etaža predstavlja floru sa stotinjak najčešćih biljaka s nazivima i osnovnim karakteristikama i faunu - porodice životinja u punoj životnoj formi.

Poslije obilaska ramskoga samostana krenuli smo prema Uskoplju kod župnika braće blizanaca Ilije i Tadije Ivoša koji su

nas lijepo dočekali u župi Srca Marijina u Skopaljskoj Gračanici. Bila je zanimljiva i jedna zgoda. Kada smo došli pred crkvu dočekao nas je don Tadija koji nas je poveo u crkvu i pokazao nam crkvu. Nakon obilaska crkve išli smo u kuću gdje nas je dočekao don Ilija koji se počeo rukovati sa ženama. Kaže mu jedna od njih: „Bolan malo prije smo se pitali“. Don Ilija je prihvatio da je bilo tako a nakon nekoliko trenutaka tek su vidjeli da su braća blizanci i slično izgledaju. Okrijepivši duh i tijelo krenuli smo prema Hercegovini i sretno došli u župi zahvaljujući Bogu i Gospi na lijepom danu. Dok je u Rami i uskopaljskom kraju bilo lijepo vrijeme u Hercegovini je kišilo, grmjelo i sijevalo.

Članovi HKM-a na susretu misionara i predavanju o misijama

U srijedu 26. veljače naši članovi HKM-a zajedno s đakonom don Tomislavom u Kući susreta „Emaus“ u Potocima kod Mostara nazočili su predavanju o važnosti misija. Moderator i voditelj susreta bio je don Ivan Štironja, koji je i održao uvodno predavanje o misijskoj djelatnosti u Hercegovini. Dotaknuo se i svoga dugogodišnjeg misijskog iskustva. Poslije njegova, uslijedila su predavanja voditelja biskupijskih i nacionalnih Misijskih djela. Osim naših mladih, predavanjima su nazočili i mladi iz četiriju mostarskih župa kao i oni iz okolnih mjesta, među kojima i predstavnik župe domaćina Potoci – Bijelo Polje. Oni su imali zadaću u kratkim crtama predstaviti misijska nastojanja u svojim župama. Na predavanju, kao posebni gosti, prisustvovali su misionari i misionarke koji su se vratili iz Afrike u svoju domovinu, sestre Majke Terezije i misionari koji sada djeluju na području Afrike. Misionari i misionarke, kao i sestre Majke Terezije, svoja dugogodišnja iskustva su drage volje podijelili sa nama mladima. Otvorena srca, uživali smo slušajući zanimljive, poučne i ponekad smiješne anegdote misionara i misionarki. Naučili smo nešto novo i shvatili da nam je za sreću zapravo potrebno jako malo – prije svega biti zadovoljan s onime što imamo. Gledajući te ljude dok sa širokim osmijehom na licu pričaju o daru vjere i Božjoj ljubavi, bilo nam je drago što smo imali priliku biti dio ovoga zanimljivoga i poučnoga susreta

Misijska nedjelja

U crkveni kalendar 1926. godine papa Pio XI. uvodi misijsku nedjelju. Od tada se misijska nedjelja slavi uvijek na predzadnju nedjelju listopada, istog dana u svim biskupijama, župama i ustanovama katoličkog svijeta. Osim molitve za misije i upoznavanja misijskog rada vjernici su pozvani da u korist misija daju i dobrovoljne novčane priloge.

Na misijsku nedjelju posebno nam je bio na srcu Papin poziv u poruci za Svjetski dan misija: „Svi su Gospodinovi učenici pozvani poticati radost evangelizacije“. Ponukani ovom mišlju vodiljom i ovu godinu smo joj se odazvali u našoj župi. Možemo reći, već tradicionalno, udruga žena „sv. Veronika“ i mladi su pripremili slane i slatke poslastice, te ponudili župljanima na prodaju. Lijepo je to vidjeti kako se uvijek veliki broj župljana odazove i ima osjećaj za najpotrebnije koje ni ne poznaje očima, ali zna duboko u sebi što je potreba nemoćnih. Tamo negdje u misijama... u službi najpotrebnijih u svijetu.

Novčani doprinos kojeg odvojimo od sebe pomaže ljudima u najsiromašnijim zemljama svijeta: prehranom, medicinskom skrbi, obrazovanjem i Božjom Riječi. Odlazak u misije daje iznimno unutrašnje obogaćenje. Mnogi misionari u svojim su svjedočanstvima priznali kako su postali mnogo sretniji jer su im ljudi koje su susreli i s kojima žive u misijama pokazali kako je život ipak nešto više. Život s ljudima koji nikada nisu doživjeli »zapadnjački napredak«, no zadržali su ono što mnogima nedostaje – iskrenost, jednostavnost i ljubav prema životu, ma kakav on bio – uistinu je, posvjedočili su mnogi, nešto posebno. Misionara i misionarki Crkve u Hrvata ima ukupno 93 i djeluju u 32 zemlje u Africi, Latinskoj Americi, Aziji, Oceaniji i misijskim područjima Europe. Najveći broj misionara djeluje u Africi. Upravo tamo, s obzirom na teške i gotovo dramatične situacije ponekad su upravo misionari jedini koji donose pomoć kojom spašavaju život.

Stoga se često sjetimo u svojim molitvama svih naših misionara da im Bog svakodnevno ulijeva snagu i ljubav da, uza sve poteškoće, ne gube snagu i da nastave hrabro hodati.

Marina Rajić

Predavanja i tribine

Put iz tame u svjetlo

Dana 2. veljače 2014. župu Blagaj – Buna, na poziv župnika don Nikole, posjetili su članovi zajednice Cenacolo koja svoju ustanovu ima i u Međugorju. Večernje druženje započelo je župnikovim pozdravnim govorom, nakon čega su naši gosti predstavili sebe i svoju zajednicu.

U sklopu kateheza bunske Hrvatske katoličke mladeži oni su održali jedno predavanje u kojemu su s našim župljanima izmijenili svoja iskustva s raznim ovisnostima koje pogađaju današnje društvo. Ovisnosti koje su nam opisali uključuju ne samo ovisnost o alkoholu i opojnim drogama, nego i ovisnost o igrama na sreću i kompjutorskim igrama, koje postaju sve raširenije među mladom populacijom. Članovi zajednice naglasili su da ove potonje ovisnosti imaju tendenciju rasta zbog svoje legalnosti, ali još više zbog pesimizma i beznada koje se javlja u strukturama društva.

Rasprostranjenu po cijelome svijetu, zajednicu Cenacolo osnovala je s. Elvira Petrozzi 1983. godine u Italiji, kako bi pomogla ovisnicima osloboditi se ovisnosti o drogi kroz rad i molitvu. Iako je prvobitno zajednica prihvaćala isključivo ovisnike o drogi i alkoholu, danas ona prihvaća i ovisnike o drugim porocima koji postaju sve rašireniji. Ovisnici mogu provesti do tri godine u zajednici i u njoj iskusiti

duboku duhovnu obnovu. Iz ove zajednice iznikao je i određen broj religioznih zvanja. Kada ovisnik ulazi u zajednicu tamo ga prihvaća zreliji, stariji član, nazvan anđeo čuvar, čija je zadaća pomagati novome članu pri prvim koracima u programu. Cenacolo je izvrsno svjedočanstvo snage molitve u ozdravljenju. Misao vodilja zajednice je: izgubljen čovjek se može ponovno naći jedino u Kristu.

Prva HKM-ova radionica: Ivan Pavao II.

Dana, 22.10.2014., prvi put se obilježava spomendan sv. Ivana Pavla II. Imajući to u vidu, kao članovi HKM-a, nismo mogli ostati ravnodušni te imati sasvim običan susret. Papa sv. Ivan Pavao II je svima, koji ga pamte, ostao u sjećanju kao čovjek uvijek ozarena i nasmijana lica. Osim toga, on je bio papa, koji je zaista cijenio naš hrvatski narod te je nekoliko puta svoju naklonost i ljubav pokazao, posjećujući našu zemlju. Za vrijeme svoga pontifikata bio je na 104 apostolska putovanja. Niti jedan papa se nije susreo sa tolikim brojem vjernika kao sv. Ivan Pavao II. Dobri papa volio je ljude kao i oni njega, no unatoč njegovoj silnoj ljubavi prema ljudskom rodu, nije mogao izbjeći ljudsku zloću. Iako je većini poznato ne mogu, a da ne spomenem 1981. godinu i atentat na Ivana Pavla II. od strane Mehmeta Ali Agce. Na sreću, atentat nije bio poguban za Dobrog papu, ali nam je rekao mnogo toga o tome divnom čovjeku. Naime, iako je Mehmet doveo njegov život u opasnost, Ivan Pavao II. ga posjećuje u zatvoru i oprašta mu takvo nedjelje. Ponovno ne mogu, a da se ne zapitam- tko bi od nas učinio takvo nešto? Sve ovo nam govori kako je Ivan Pavao II. uistinu bio Dobri papa te da je više od čovjeka nasmiješena i ozarena lica. On je savršen primjer onoga što bi svatko od nas trebao biti ili barem pokušati. On bi nam svima trebao biti uzor i inspiracija.

Znajući sve ovo i na neki način osjećajući potrebu ne samo da obilježimo prvi spomendan, nego i zahvalimo za sve učinjeno, odlučili smo organizirati radionicu

za nove i stare članove Hrvatske katoličke mladeži. Inspiracija nam je bio nasmiješen i ozaren lik sv. Ivana Pavla II. Članovi su bili podijeljeni u tri skupine i svaka skupina je imala zadatak da na šperploču lemilicom utisne prepoznatljivi lik sv. Ivana Pavla II. Zadatak nije bio nimalo lagan, no na sveopće iznenađenje naši mladi su mu itekako dorasli. Župnik, također, nije mogao ostati ravnodušan na zalaganje mladih u radionici te ih je dodatno motivirao obećavši slatku nagradu pobjedničkoj skupini. Župnikove riječi kao da su dolile ulje na vatru i kako je vrijeme odmicalo, postajalo je sve teže odgonetnuti tko će odnijeti nagradu. Svaki pokret lemilice na šperploči izazivao je stručnom žiriju trnce pomiješane sa ugodnim iznenađenjem, ushićenošću i pomalo nelagodnom jer je svaki rad postajao poseban i prelijep na svoj način. Shvativši da će biti nemoguće izabrati samo jedan, odlučeno je da svi zaslužuju slatku nagradu za uloženi trud i na kraju prelijep rezultat. Iako su svi zasluženo dobili nagrade moram reći da nas je sve iznenadio rad krizmanika, koji su sada postali članovi HKM-a. Kao najmlađa grupa odradili su odličan posao.

Ovo je bila prva radionica HKM-a i zasigurno neće biti posljednja. Baš kao što je u šperploču lemilicom zauvijek utisnut ozareni lik sv. Ivana Pavla II, nadam se da će i u našim srcima zauvijek ostati utisnut bar mali dijelić, koji će nas s vremena na vrijeme podsjetiti kakvi bi ljudi trebali biti.

Srijeda asocijacija na HKM-u

Dana 29. studenog 2014. HKM je imao svoj susret kao i svake druge srijede. No ovaj susret smo radili nešto novo i zabavnije nego prošlih susreta.

Kad smo došli, na našim licima je bio čudan izraz lica jer stolice nisu bile poredane kao na običnoj srijedi, bile supodijeljene u četiri grupe s približno jednakim brojem mjesta. Pored toga smo vidjeli i projektor i pretpostavili smo da će biti neki film ili slično. Neizvjesnost nije dugo potrajala, pa smo se nakon zajedničke molitvenašli u grupama, a da to nismo ni znali. Tada je naš župnik prekinuo tišinu i objasnio nam što ćemo raditi. To nije bio neki film, slike, to je bila igra asocijacija. Većinom smo svi znali kako se to igra, no župnik je ponovio za one koji su zaboravili ili pak nisu znali. Svoje smo grupe nazvali po Pavlovim poslanicama i krenuli s igrom. Bile su 3 tablice asocijacija i nije bilo toliko teško pogoditi stupce. Ipak, stupac D je zadavao posebne probleme u sve 3 tablice, a svi pojmovi iz asocijacija bili su vezani za kršćanstvo; blagdane, sakramentne, svetkovine, datume i slično. Konačna rješenja nije bilo teško pogoditi, rješenja su bila: Blažena Djevica Marija zbog mjeseca listopada, Presveto Trojstvo jer je zaštitnik naše župe i zapovjedni blagdani budući da se bliži svetkovina Svih svetih.

Na kraju je, naravno, bio pobjednik, ali to nije bitno, bitno je da smo se svi zabavili. Sve u svemu, bilo je jedno lijepo, zabavno a i poučno iskustvo. Bilo je lijepo sudjelovati, družiti se, zbliziti se s novim osobama i radujemo se sljedećim, nadamo se, sličnim susretima s novim idejama.

Susret HKM-a

Ovu srijedu, na susretu HKM-a, proveli smo ugodnu duhovno-biblijsku večer gdje smo se podijelili u par skupina te pročitali biblijsku prisposobu o mnama i poslije ju tumačili i raspravljali o poruci koju ona nosi. Glavni zaključak i poenta koju smo spoznali glasi "Tko ima i radi dat će mu se još više, a tko ima i ne radi, oduzet će mu se i ono što ima." Te tako čitateljima skrećemo pozornost upravo na to što ova poruka u sebi nosi... Svaki kvalitetan rad donosi Božji dar koji je zapravo istinska nagrada za učinjeno dobro.

Prije nego što smo započeli duhovni karakter večeri odradili smo par funkcijskih točaka koje su važne za daljnji rad i organizaciju HKM susreta. A to je zapravo biranje pročelnika i zamjenika za određene sekcije koje djeluju u župi a pod nadležnosti su HKM-a. Tako iznosimo imena predstavnika već spomenutih funkcija:

Dramska sekcija:

Pročelnik - Andrea Soldo,

Zamjenik - Ana Krešo

Športska sekcija:

Pročelnik - Daniel Maslač,

Zamjenik - Andrea Bekavac

Liturgijska sekcija:

Pročelnik - Ivona Dogan,

Zamjenik - Lana Jarak

Medijska sekcija:

Pročelnik - Matej Pandža,

Zamjenik - Matea Lukanović

Nadamo se da će uspješno obavljati predstavničke obveze uz Božji blagoslov!

Srijeda, 12.11.2014.Sv. Jozafat

Svaki naš susret započinje sklopljenim rukama i govorenim molitvom, pa je tako bilo i ove srijede na spomendan Sv. Jozafata.

Nakon ponizne molitve, uz svećenikov pozdrav čekalo nas je par poslova u svezi s blagdanima koji nam slijede, a tiču se djelovanja mladih u župi.

Krenuli smo od priprema za onaj najbliži, a to je najiščekivaniji dan svih mališana, tj. Sv. Nikola, kad se prigodnim darivanjem najmlađih sjećamo biskupa Nikole i njegovog djelovanja. Podijelili smo uloge, zaduženosti, obveze te odlučili da izvedba samog programa bude u subotu, 6.12. u 12.00h.

Slijedila je priprema za najveselije razdoblje u životu svakoga kršćana, kroz godinu, a to je razdoblje iščekivanja dolaska Isusa Krista, Njegova rođenja tj. Božića. Razgovarali smo o uređenju, tj. dekoru prostora ispred crkve, u crkvi, ali u Božićnom duhu. Mladi su pravljene jaslice, i ispred crkve i u crkvi prihvatili dragovoljno te oni sposobniji odlučili preuzeti teži dio posla, dok će im u svemu tome naravno biti potrebni i mali kreativni savjeti koji su pripali djevojkama.

Oni malo maštovitiji, odlučili su obilježiti i vrijeme adventa u našoj župi, postavljanjem adventskog vijenca gdje će uz malo više truda i strpljenja stvoriti pak fino Božićno ozračje svih četiriju Nedjelja došašća.

Usljedio je dogovor Športske sekcije, na čelu s njezinim pročelnikom o nadolazećoj malonogometnoj ligi župnih zajednica, gdje su još jedanput potvrdili već sastavljenu ekipu, dogovorili se o dresovima te nadolazećoj utakmici. Nadamo se da će i to proći u ugodnim druženjima, ispunjenim Božjim darovima tih mladih.

Zatim smo nakratko prozvali članove liturgijske sekcije koji su se dogovorili o rasporedu čitanja na nedjeljnim svetim Misama, dok je preostali dio HKM-ovaca planirao prigodno druženje u župnim prostorijama nakon svete Mise 23. 11. 2014. gdje će se župni zborovi zahvaliti svojoj zaštitnici crkvenog pjevanja sv. Ceciliji. A njima hvala na trudu i zalaganju za sva župna slavlja.

Još jedna srijeda protekla je u zajedničkom radu mladih te se nadamo kako će svaki ovaj projekt i ideja naših mladih biti uspješna, te naravno uz Božju pomoć i providnost i izvedena.

Gost predavač na susretu HKM-a

Na prvoj skupštini HKM-a odlučili smo da imamo jednu srijedu posvećenu gostujućem predavaču, koji će nam predavati o nekoj, nama mladima zanimljivoj i poučnoj temi. Tako je na našem kalendaru za ovu akademsku/školsku godinu došao red i na prvog gostujućeg predavača. Naš prvi gostujući predavač bio je, nama svima, dobro poznati don Mile Vidić. Tema, koju je don Mile izabrao, nije mogla biti bolja. Naime tema o kojoj smo slušali bila je: "Ljubav i zaljubljenost". Na prvi pogled reklo bi se da o njoj sve znamo, no poslušavši predavanje, shvatili smo da zapravo naše znanje samo zadire u površinu i ne sluteći dubinu osjećaja, koje mi jednom rječju nazivamo ljubav.

Predavanje je započelo šaljivim slajdovima o tome kako ženska strana gleda na neke stvari u vezama, a kako muška. Nakon toga, don Mile nam je objasnio kriterije zaljubljenosti i ljubavi. Pažljivo slušajući, shvatili smo kako je ova dva pojma, koja čine zanimljiv i opojan koktel osjećaja, veoma lako pomiješati. Zaljubljenost je trenutna, prolazna i ponekad sebična. Jedan trenutak je dovoljan da se pojavi, uzme nas pod svoje i ne stignemo ni trepnuti te shvatiti što nam se događa, ona nestaje onom istom brzinom svijetlosti, kojom je i došla. Zaljubljenost nas često tjera da činimo stvari, koje bistro glave ne bismo činili, postavlja pred nas razne ultimatumne upravo zato što je, kako navodi don Mile, sebična i posesivna. Kada smo zaljubljeni većinu stvari gledamo kroz ružičaste naočale, kroz koje i ono nesavršeno poprima oblik savršenog. Nažalost, te naočale puknu i tek tada vidimo realno, vidimo da nema smisla gubiti sebe i svoje ja zbog trenutne kemije. Ljubav je, za razliku od zaljubljenosti nesebična i traje, ako je prava, zauvijek. Svi mi čeznemo za tom vječnom ljubavlju, koja će izvući samo ono najbolje iz nas te čak i naše mane učiniti, kako to pjesnici znaju reći savršenim nesavršenostima. Zbog tolike potrebe i želje za ljubavlju drugog bića prema nama, često glavom bez obzira ulijećemo u razne veze. Kroz ovo predavanje naučili smo da na ljubav treba čekati. Prava ljubav stoji u prikrajku i čeka, polako se razvija i postupno otkriva. Ona nas čini samopouzdanijima i izgrađuje nas u još

bolje osobe. Ne postavlja ultimatumne i ne dozvoljava da srljamo glavom bez obzira. Ljubav nas čini slobodnima, jer kada imamo nekoga, tko nas prihvaća u potpunosti onakvima kakvi zaista jesmo, nema toga što nam se čini nemogućim. Svjesni smo da je danas, kako don Mile kaže, ljubav ponižena, zato kada je budemo tražili moramo oči držati širom otvorene te promatrati izvan okvira. Kada je budemo našli znat ćemo da je prava, jer ćemo bez problema sklopiti oči i prestati brinuti da će nestati brzinom svijetlosti.

Ova tema bila je, uistinu, poučna i svakome od nas je pomogla da shvatimo da je ljubav još jedan Božji dar i kao takva da se mora zaslužiti. Zato želimo zahvaliti don Mili, koji je odvojio dio svoga vremena za nas i održao predavanje na ovu, zaista, prelijepu i poučnu temu.

Na kišovitu srijedu

Na kišovitu srijedu, 26. studenoga 2014., HKM je imao svoj susret. Ovo je bila zadnja srijeda prije početka adventa ili došašća. Došašće je vrijeme pripreve za Božić, sve polako poprima duh Božića, pa tako i naša crkva. Nakon kratkog odmora, krenuli smo na posao. Tek što smo zamijetili lemlice, bušilice i slične građevinske aparate, znali smo da ovo neće biti standardna srijeda razgovora i promišljanja. Ovu srijedu smo imali radionicu, a ono što smo radili bilo je zanimljivo, ali nimalo lako. Nakon zajedničke molitve, župnik nam je pokazao četiri velika, narančasta valjka koja nisu, napominjem, nimalo jeftina i laka. Od tih velikih i teških valjaka trebalo je izraditi svijeće za naš adventski vijenac koji se nalazi ispred crkve, a kojeg smo zamijetili ranije pri dolasku na susret. Vijenac nije teško zamijetiti jer ima fontanu, koja se nalazi u sredini, no svi smo primijetili da nedostaju svijeće. Za njih je bila ova srijeda. Nakon što nam je župnik detaljno objasnio kako bi svijeća trebala izgledati i pokazao nam sliku, krenuli smo na posao. Prvo smo trebali nacrtati nekoliko zvjezdice. Kasnije smo zvjezdice uklonili s tog mjesta. Ideja je da unutar svijeće ima svijetlo koje

bi kad se upali, rasijavalo svijetlost kroz zvijezde i zbog toga su zvijezde bušilicom i lemlicom morale biti uklonjene. Po neko bi, kako je vrijeme prolazilo, odlazio zbog raznih razloga: bilo je prekasno ili je bio umoran ili je, jednostavno, imao nekih obaveza. Razlozi su bili razumljivi. Međutim, ostao nas je dovoljan broj, iako ne kao na početku, ipak dovoljan. Nakon što su zvijezde uklonjene, prostrli smo novine po stolu i velike, plastične mase obojili u zlatnožutu boju. Sa oduševljenjem smo gledali naše malo remek djelo u koje smo uložili jako puno truda i vremena. Svijeće su izgledale prelijepo.

Polako smo se svi razišli kućama sretni što je sve izgledalo kako smo zamišljali. Naš adventski vijenac će sigurno izgledati ljepše sa ovakvim svijećama. Naravno, ovo nije sav posao, treba uraditi još dosta posla, no to će sačekati neki drugi put, ili pak možda neku drugu srijedu.

Put sv. Jakova

Ovu srijedu, na susretu HKM-a imali smo gosta predavača gospodina Draženka Marijanovića koji nam je govorio o svome hodočasničkom putu CAMINO SANTIAGO (u prijevodu Put sv. Jakova). Putovao je u grupi od četvero ljudi. Svoje putovanje započeli su na ulazu na Pirineje (vrata sv. Ivana) gdje su dobili školjku (znak sv. Jakova) i putovnicu na koju bi svaki put dobili zeleni pečat u svakom hotelu kao znak da su prešli određeni dio puta pješke. Dnevno su pješačili 8-12 sati. Hodočašće je trajalo 24 dana a ukupno su prepješačili 800 km. Tijekom puta vidjeli su razne znamenitosti, kipove svetaca ali i spomenike poginulih hodočasnika. Naravno sve su to pratili budnim okom fotografskog objektiva pa smo tako i mi imali priliku vidjeti gotovo sve trenutke hodočasničkog puta. Obilazili su mnoge crkve ponajviše templarske, prisustvovali na mnogim misama i slušali mnoge anegdote i legende o određenim mjestima na kojima su proboravili. Pa nas je gospodin Marijanović počastio jednom svojom dogodovštinom. Naime dok je osjedao u jednom hotelu ugrizao ga je pas za nogu. Na kraju su stigli u crkvu sv. Jakova. Naravno jako je teško prenijeti sve emocije koje su doživjeli na duhovnom putovanju ali gospodin Marijanović nam je

sve na tako lijep način ispričao i s velikim smiješkom podijelio s nama svoje dojmove s puta. Zaista smo uživali na predavanju i nadamo se da će nas gospodin Marijanović ponovno posjetiti i s nama se ugodno družiti.

Završna srijeda HKM-a

Simbolični završetak jednog jako fino ispunjenog vremena djelovanja HKM-ovaca od sredine mjeseca listopada do zadnje srijede prije blagdana Božića obilježili smo veselim, zajedničkim druženjem mladih uz topli napitak.

Ni pljusкови kiše nisu mogli pokvariti želju mladih da provedu ugodnu večer uz svoje prijatelje i druge mlade. U dvorani su nas dočekali spremljeni stolovi sa grickalicama do kojih je dopirao miris tek skuhanog crnog vina. Za to su se pobrinuli naš đakon Marin, župljanin Mirko i poneki članovi HKM-a koji su imali dovoljno vremena na raspolaganju. U zraku se osjetio itekako jak miris skuhanog vina u kojem su mladi našli okrijepljenje te nazdravili budućem blagdanu Rođenja Isusa Krista. Među mladima se razgovaralo, pričalo, pjevalo, a najbitnije je da je sve bilo s osmijehom na licu. Baš u pravom Božićnom duhu, jer poznato je da je to najveseliji kršćanski blagdan. Poneki su i odbijali čašicu toplog vina, ali su bili u toplom okruženju. Večer su uljepšali naši tamburaši kojima su se pridružili muški i ženski članovi zbora te su tako božićnom pjesmom upotpunili ovu večerašnju idilu. Dvoranom se orio mladenački glas najljepše Božićne pjesme "Radujte se narodi".

Zahvalili bismo našem svećeniku i đakonu na ugodnom druženju i duhovno ispunjenoj večeri, a nadamo se da ćemo upravo u ovakvom okruženju i atmosferi također i dočekati malog Boga. Čistoga srca i dobre volje, što najbolje mogu oživjeti mlade duše naše župe. Radujmo se nadolazećem blagdanu, a još puno ovako lijepih događanja u Novoj godini, nek nam podari dragi Bog. Sretan Božić svim župljanima, želi od srca HKM!

Andela Pažin

Uređenje crkvenoga dvorišta za došašće i Božić

Mladi župe Presvetog Trojstva Blagaj-Buna odlučili su na poseban način iskoristiti sunčani subotnji dan. Tom prigodom 29. studenog 2014. okupili su se u jutarnjim satima s ciljem ispuniti i obogatiti crkvu na Buni božićnim duhom. Akciji je prisustvovalo 20-ak osoba koji su pravili vijenac, jaslvice unutar i izvan crkve, te kitili božićno drveće. Crkva je cijelo vrijeme bila ispunjena božićnim ugođajem i veselom atmosferom. Najviše truda i strpljenja uložilo se u izradu adventskog vijenca koji je stvorio fino Božićno ozračje svih četiriju Nedelja došašća. U sredini vijenca nalazila se fontana, a na vijencu četiri zlatnožute svijeće na kojima su se nalazile zvijezdice. Unutar svijeća nalazilo se svijetlo koje je kad se upalilo obasjavalo svijetlost

kroz zvijezdice. Svijeće su napravili članovi HKM-a naradionici 26. studenoga 2014..

Adventski vijenac čine dva temeljna simbola - krug i svijeće. Krug ili prsten bez početka i kraja shvaća se kao simbol vječnosti i vjernosti. Postupno paljenje svijeća, znak je približavanja Božića. Kao i prethodnih godina i ovogodišnje božićne jaslvice u našoj crkvi ponovno zrače ljepotom i veličinom, opet nove, opet neobične. Izrada jaslvice u crkvi prepuštena je ženskom djelu ekipe. U izradi jaslvice vodilo se računa i o najsitnijim detaljima kako bi posjetiteljima, posebno onim najmlađima, prikazala atmosfera i uvjeti u kojima je maleni Isus rođen. U crkvi jaslvice su postavljene desno,

u blizini oltara. U središtu jaslvice nalazila se štalica s Isusom u kolijevci, a oko njega Marija i Josip u društvu nebeskih anđela, pastira i kraljeva. Jaslvice ispred crkve pravio je muški dio ekipe uz pomoć Tomislava Solde, Mire Selmanića i Mije Marijanovića. Zbog veličine i složenosti posla pravljenje je trajalo do večernjih sati, ali Bogu hvala, posao je uspješno priveden kraju. Nakon napornog dana svi su se razišli kući sretni što je sve izgledalo kako bilo i zamišljeno. Ovim se putem želimo zahvaliti svima onima koju su nam na bilo koji način doprinijeli da jaslvice i vijenac u našoj župi ovako posebni.

Raspored župnog vjeronauka i sekcija za 2014./2015.

- ponedjeljak (poslije jutarnje smjene):
5. ili 6. razredi
Jedan tjedan 5a, 5b i 5c
Drugi tjedan 6a, 6b, 6c i 7 d.
- utorak (poslije jutarnje smjene):
7. razredi
20 sati proba pjevanja za zbor "Mir"
- srijeda:
20 sati HKM (prvi susret 15. 10.)
- subota:
9 - 9,45: 3. razred
9,45 - 10,30: prvopričesnici
10,30 - 11,15: krizmanici (dječaci)
11,15 - 12,00: krizmanici (djevojčice)
11,15 - 12,00: ministranti
11,00 - 12,00: svirači klavira i harmonike
12,00 - 13,00: Mali zbor: "Put ljubavi"
13,00 - 14,00: svirači gitare
13,00 - 14, 00: medijska sekcija
18,30: Proba pjevanja za zbor "Mir"
- tamburaši po dogovoru s voditeljem
- 1. i 2. razredi imat će svoje susrete u župi prigodno: sv. Nikola, Stepinčevo, o Uskrsu.

Blagoslov školskih torba

U nedjelju 14. rujna u župnoj crkvi, priredili smo zaziv Duha Svetoga za radostan i uspješan početak nove školske godine te blagoslov učenika i njihovih školskih torbi. Torbe su bile pune knjiga, posebice onih predmeta koje idu "malo bolje" u školi. Župnik je propovijedao o nošenju životnoga križa, što je učenicima često njihova školska torba, ali ako je budu strpljivo nosili i iz nje znanje usvajali postajat će mali Isusovi prijatelji. Zanimljivo je bilo promatrati roditelje i djecu kako zajednički ulaze u crkvu te kako im roditelji pomažu nositi torbe poput Šimuna Cirencija koji je Isusu pomogao nositi križ. Poslije popričesne molitve, nakon što je župni zbor mladih „Mir“ skladno i pobožno otpjevao himnu „O dođi, stvorče, Duše svet“ župnik je izmolio blagoslovnu molitvu za učenike i studente, njihove torbe, učitelje i roditelje. Na koncu sv. Mise djeca su, zajedno sa ministrantima, župnikom i bogoslovom Marinom ukasila oltar, te su napravili zajedničku fotografiju. Uz blagoslov torbi, župa je blagoslovljena sa dva nova člana. Lana Stojanović i Daria Krtić su postale djeca Božja, tako da je ovo misno slavlje još više bilo uveličano.

Proslava blagdana sv. Nikole

Subota, 6. prosinca, bila je, kako za one koji slave imendan, tako i za naše najmlađe župljane uistinu posebna. Naime, spomendan svima omiljenog sveca, sv. Nikole, obilježen je u našoj župi na jedan, zaista poseban način. Svi članovi HKM-a zajedno sa našim župnikom pakirali su paketiće za najmlađe župljane, a voditeljice dječjeg zbora, ujedno i članice HKM-a, spremile su pjesme, o djeci najdražem sv. Nikoli, za taj subotnji program.

Naš đakon, don Marin, pobrinuo se za prigodne recitacije, koje su mališani, na njima svojstven način, besprijekorno izrecitali. Na taj dan, posvećen sv. Nikoli i najmlađima, raznolikosti programa nije nedostajalo. Bilo je dječjih pjesama, prelijepih recitacija,

no moram napomenuti da se u programu istakao kratki igrokaz, koji je imao veoma snažnu pouku. Gledajući igrokaz pod nazivom "Vaga sv. Nikole", vjerujem da smo svi promislili o onome što je uistinu bitno, a to je da materijalna vrijednost nečijeg dara nije ni najmanje bitna. Kako je vrijeme prolazilo na licima mališana sve se više očitavalo nestrpljenje zbog dolaska, koga drugog nego, sv. Nikole.

Naš sv. Nikola došao je iz daleke zemlje zajedno sa svojih deset anđela pomoćnika te rekao, kako su dječica bila tako dobra ove godine da nije morao povesti krampuse sa šibama. Čuvši riječi sv. Nikole, uzbuđenje su zamijenili beskrajna sreća i blistavi osmijesi. Nakon kratkog obraćanja djeci sv. Nikola je, uz pomoć svojih prelijepih anđela, darivao djecu i fotografirao se s njima. Promatrati dječja lica i miješavinu raznih osjećaja na njihovim licima dok primaju darove od sv. Nikole, zaista je bilo predivno. Djeca su, uistinu, Božji blagoslov i najdivnija stvorenja na zemlji te kao takvi, zaista zaslužuju da im, s vremena na vrijeme, to i pokažemo. Vjerujem da ćemo i u budućnosti kao i do sada misliti na naše najmlađe, jer oni su naša radost.

Vjeronaučna olimpijada na Buni 2014. godine

Vjeronaučna olimpijada i završetak vjeronaučne godine planirali su se održati biciklijadom u subotu, 14. 6. 2014. s polaskom u 9 sati ispred crkve na Buni prema blagajskoj crkvi ispred koje je trebalo biti održano natjecanje u vjeronaučnom znanju kroz igru i zabavu. Unatoč svim našim molitvama i željama, vrijeme i nije bilo na našoj strani, pa smo uz kišu i vjetar ostali u prostorijama našeg pastoralnog centra Blaženog Alojzija na Buni. Iako nas je pratilo loše vrijeme, uspjeli smo održati ono planirano. Organizacija pod vodstvom naših stalnih organizatora je pratila svaki detalj, pripremila teren, testove,

rekvizite, tekstove, hranu i piće, dobru volju, ljubav i strpljivost prema našoj djeci. Djeca su došla, šerifi su tu, sve je spremno, naša Olimpijada može početi! Naravno, bez Božje providnosti nismo mogli početi pa smo se prekrstili i svi zajedno zahvalili Bogu za taj dan i zamolili ga za snagu i uspješnost naše vjeronaučne olimpijade. Djeca

od 5. do 7. razreda, nazvani po Pavlovim poslanicama, podjeljeni u 10 skupina, a predvođeni šerifima natjecali su se u različitim igrama znanja, snage i brzine. Počeli smo sa igrama znanja, gdje su se djeca odlično snašla i ostvarila velik broj bodova. Bodove su skupine dobivale s obzirom na uspjeh, svaki bod je bilježen na ploču i na kraju je zbroj tih bodova pokazao pobjednike naše Vjeronaučne olimpijade. U igrama snage i brzine djeca su se potrudila koliko god su mogla, dali su sve od sebe, pobjeđivali su, ali su i kroz te igre mogli osjetiti zajedništvo i ljubav svoje skupine i šerifa koji su ih

podupirali kroz natjecanje, koji su ih tješili ako su izgubili ili bili nezadovoljni svojim rezultatom. Između ostalog, to je i jedan od najljepših trenutaka i ciljeva ovog svega, osjetiti zajedništvo te djece, vidjeti sreću, zadovoljstvo i osmijeh na njihovom licu. Kroz nekoliko sati igre i zabave, odmjeravanjem snage u različitim igrama, došli smo do posljednje, djeci najdraže igre naše olimpijade, a to je igra gdje dijete koje je izabrano da se natječe u toj igri, mora u što kraćem vremenu pojesti ono što se nađe ispred njega i popiti čašu vode, ali to sve bez korištenja ruku. To je jedna od najzanimljivijih

igara za djecu ali i za gledatelje. Igre smo igrali s vremenom, malo u prostorijama Pastoralnog centra, pa zbog složenosti i potrebe prostora za igru malo na sitnoj kiši, ali nas ništa nije moglo sprječiti da se družimo, igramo i osvajamo bodove za svoje skupine. Na koncu svih igara, zbrojili smo bodove, proglasili p o b j e d n i k a ,

podjelili simbolične uspomene, zahvalili se Bogu za sve završnom molitvom te podjelili hranu koju su pripremili šerifi za svoje skupine i ostali u zajedništvu do sljedeće olimpijade, gdje nam dolaze nove generacije, ali sa istom, možda i većom količinom dobre volje, snage, ljubavi i zajedništva. Svi smo mi tu u prolazu, ali naša Vjeronaučna olimpijada uvijek ostaje tu da nas sve poveže međusobno i s Bogom. Neka Bog podrži sve naše ovakve organizacije i zajedništva da uvijek imamo priliku za takve trenutke u životu s Bogom i ljudima koji nas okružuju.

Statistika u župi prema župnim maticama za 2014. godinu

- Matica krštenih: 30 (muških 15; ženskih 15);
- Matica umrlih: 27 (muških 18; ženskih 9); duplo više muških umrlo; 3 više rođenih nego umrlih
- Matica krizmanih: 51 (muških 21; ženskih 30); 8 više nego 2013.
- Prvopričesnika: 31 (muških 12; ženskih 19); 8 više nego 2013.
- Matica vjenčanih: 11 parova; 4 manje nego 2013.
- Djece na župnom vjeronauku: 270;
- Hrvatskih katoličkih obitelji u župi o blagoslovu kuća za Božić prošle god.: 697; 29 više nego prošle godine
- Vjernika u župi koje obilazimo o blagoslovu: 2549; 65 više u župnoj zajednici;
- Prosjek po obitelji 3,65 %
- Starih i bolesnih koje obilazimo o Božiću, Uskrsu i Velikoj Gospi: 40;
- Župa prima 115 primjeraka CnaKa i drugih crkvenih tiskovina;
- Župa ima 9 grobalja;
- Župa ima 1 bogoslova, Roberta Perića, u Zagrebu;
- U župi se slave dvije sv. Mise nedjeljom, a posljednje nedjelje u mjesecu treća sveta Misa u Blagaju pod kojima pjevaju naši župni zborovi;
- Župa ima 10-ak raznih zborova i skupina: Zbor mladih Mir; Dječji zbor Put ljubavi, Tamburaše, HKUD Herceg Stjepan, HKM, Ministrantski zbor, Nedjeljne čitače, Katoličku nogometnu ligu, Udruga žena Veronika, te ponekad i druge skupine prema potrebi.

Iz Matice krštenih naše župe za 2014. godinu

1. 25/2013. **Petra Soldo**, kći Mariova i Danijele r. Kordić; rođena 7. studenoga 2013. god., krštena 26. prosinca 2013.; kuma Ana Vukoja;
2. 26/2013. **Pava Stanić**, kći Davorova i Zdenke r. Glavaš; rođena 25. kolovoza 2013., krštena 27. prosinca 2013.; kuma Mirela Kostić;
3. 27/2013. **Ana Puljić**, kći Grgina i Renate r. Rotim; rođena 9. listopada 2013., krštena 28. prosinca 2013.; kuma Sandra Jozić;
4. 28/2013. **Ivana Škobalj**, kći Antina i Maje r. Glibo; rođena 8. rujna 2013., krštena 29. prosinca 2013.; kuma Marijana Sakić;
5. 29/2013. **Matej Pavlović**, sin Mariova i Maje r. Miličević; rođen 7. studenoga 2013., kršten 29. prosinca 2013.; kum Zoran Arapović;
6. 1/2014. **Andrej Zlomislić**, sin Markov i Slavice r. Vidović; rođen 23. rujna 2013., kršten 12. siječnja 2014.; kum Toni Čuljak;
7. 2/2014. **Mateo Stojčić**, sin Slavišin i Janje r. Rajić; rođen 22. listopada 2013., kršten 18. siječnja 2014.; kum Mario Šarac;
8. 3/2014. **Nikolina Šimunović**, kći Goranova i Dragane r. Raspudić; rođena 12. prosinca 2013., krštena 23. veljače 2014.; kuma Ivanka Groznica;
9. 4/2014. **Filip Maslač**, sin Jadrankov i Ane r. Dramac; rođen 4. siječnja 2014., kršten 22. ožujka 2014.; kum Marinko Vidić;
10. 5/2014. **Marko Tokić**, sin Jerkin i Marije r. Petričušić; rođen 28. siječnja 2014., kršten 23. ožujka 2014.; kum Ante Petričušić;
11. 6/2014. **Petar Marjanović**, sin Mijin i Ružice r. Anđelić; rođen 14. ožujka 2014., kršten 20. travnja 2014.; kum Tomislav Soldo;
12. 7/2014. **Mihael Petrović**, sin Tihomirov i Marije r. Pehar; rođen 18. veljače 2014.; kršten 26. travnja 2014.; kum Ivica Petrović;
13. 8/2014. **Karla Kalinić**, kći Vedranova i Ilijane r. Tomić; rođena 28. veljače 2014., krštena 27. travnja 2014.; kuma Vanja Zovko;
14. 9/2014. **Anđela Soldo**, kći Robertova i Dajane r. Jurić; rođena 14. ožujka 2014.; krštena 27. travnja

- 2014.; kuma Matea Pažin;
15. 10/2014. **Marija Soldo**, kći Daliborova i Angele r. Iličić; rođena 6. ožujka 2014., krštena 11. svibnja 2014.; kuma Dragana Marić
16. 11/2014. **Anđela Prkačin**, kći Jozina i Ane r. Vasilj; rođena 28. veljače, krštena 18. svibnja 2014. god.; kuma Željana Krešić;
17. 12/2014. **Matea Čuljak**, kći Zoranova i Maje r. Bojčić; rođena 9. travnja 2014., krštena 1. lipnja 2014.; kuma Dijana Lončar;
18. 13/2014. **Marko Ćorić**, sin Marinov i Ivane r. Rašić; rođen 20. travnja 2014., kršten 22. lipnja 2014.; kum Petar Pehar;
19. 14/2014. **Vinko Gale**, sin Markov i Monike r. Ljubić; rođen 21. travnja 2014., kršten 22. lipnja 2014.; kum Ante Ivanković;
20. 15/2014. **Elena Zekić**, kći Mijina i Marije r. Glamuzina; rođena 30. svibnja 2014., krštena 29. srpnja 2014.; kuma Antonija Sibilato;
21. 16/2014. **Magdalena Lukić**, kći Davorova i Andrijane r. Pehar; rođena 23. ožujka 2014., krštena 3. kolovoza 2014.; kuma Maja Dodig;
22. 17/2014. **Paula Zeko**, kći Marinkova i Ivane r. Božić; rođena 17. lipnja 2014., krštena 3. kolovoza 2014.; kuma Ines Rako;
23. 18/2014. **Ana Marija Glavina**, kći Ilijina i Gordane r. Aničić; rođena 4. lipnja 2014., krštena 10. kolovoza 2014.; kuma Ana Hrupec;
24. 19/2014. **Lana Stojanović**, kći Željka i Danijele r. Matešić; rođena 26. lipnja 2014., krštena 14. rujna 2014.; kuma Karolina Pavković;
25. 20/2014. **Daria Krtić**, kći Darkina i Andree r. Krešo; rođena 6. srpnja 2014., krštena 14. rujna

Iz Matice vjenčanih naše župe za 2014. godinu

1. **Darko Krtić i Andrea Krešo**; vjenčani 22. 2. 2014.
2. **Franjo Šakota i Ana Zlomislić**; vjenčani 26. 4. 2014.
3. **Ivica Bjeliš i Nevenka Banović**; vjenčani 26. 4. 2014.
4. **Ilija Marić i Anita Krtić**; vjenčani 10. 5. 2014.
5. **Mladen Maksimović i Svjetlana Duvnjak**; vjenčani 14. 6. 2014.

- 2014.; kuma Marija Puljić;
26. 21/2014. **Ivan Rajič**, sin Milin i Marije r. Medved; rođen 27. kolovoza 2014., kršten 20. rujna 2014.; kum Marijo Marić;
27. 22/2014. **Magdalena Jurić**, kći Jurina i Josipe r. Beljo; rođena 25. srpnja 2014., krštena 21. rujna 2014.; kuma Ružica Šimunović;
28. 23/2014. **Petar Gašić**, sin Draženov i Marijane r. Raguž; rođen 27. srpnja 2014., kršten 21. rujna 2014.; kumovi: Mario i Sanja Anđelić;
29. 24/2014. **Luka Paić**; sin Ivicin i Branke r. Rajić; rođen 11. kolovoza 2014., kršten 4. listopada 2014.; kum Želimir Knezović;
30. 25/2014. **Ana Bekavac**, kći Tončina i Marije r. Jukić; rođena 16. srpnja 2014., krštena 12. listopada 2014.; kuma Anica Naletilić;
31. 26/2014. **Filip Božić**, sin Antin i Ane r. Vukšić; rođen 8. listopada 2014., kršten 30. studenoga 2014. god.; kum Jure Jurić;
32. 27/2014. **Mihael Jarak**; sin Tonijev i Lucijane r. Matić; rođen 6. studenoga 2014.; kršten 14. prosinca 2014.; kum Marko Papac;
33. 28/2014. **Gabrijel Mlikota**, sin Igorov i Dragane r. Primorac; rođen 9. rujna 2014., kršten 26. prosinca 2014.; kum Danijel Babić;
34. 29/2014. **Stjepan Bošković**, sin Milenkov i Mire r. Puljić; rođen 19. prosinca 2014.; kršten 26. prosinca 2014.;
35. 30/2014. **Katja Andačić**, kći Daliborova i Kristine r. Brljević; rođena 5. studenoga 2014.; krštena 27. prosinca 2014. god.; kuma Antonija Pavlović.

6. **Antoni Čarapina i Marsela Barišić**; vjenčani 2. 8. 2014.
7. **Ivan Guto i Katarina Šagolj**; vjenčani 10. 8. 2014.
8. **Miren Stanić i Marija Vrankić**; vjenčani 10. 8. 2014.
9. **Igor Brkić i Ivona Mandarić**; vjenčani 29. 8. 2014.
10. **Ivan Vidošević i Ana Miličević**; vjenčani 20. 9. 2014.

Iz knjige prvopričesnika naše župe za 2014. godinu (4. svibnja)

1. Andrea Blažević	11. Ivan Krešo	21. Jelena Primorac
2. Marinko Božić	12. Gabrijela Marčinko	22. Patrik Puljić
3. Anna – Katarina Brekalo	13. Nikolina Marić	23. Nicole Selmanić
4. Karla Buconjić	14. Mija Marjanović	24. Ema Soldo
5. David Čerkez	15. Patrik Michalowicz	25. Valentina Šagolj
6. Tihomir Čobanović	16. Helena Palac	26. Vinko Šaravanja
7. Petra Jozić	17. Antea Pavlović	27. Matea Šimić
8. Matej Jurić	18. Matea Pavlović	28. Marko Škobalj
9. Gabrijela Kaleb	19. Andrea Perić	29. Ana Vrebac
10. Valentina Karlović	20. Josip Previšić	30. Josip Vukoja
		31. Miran Zovko

Iz matice krizmanih naše župe za 2014. godinu (25. svibnja)

1. Matej Antunović	18. Karla Krešo	35. Romana Puljić
2. Josipa Arapović	19. Matea Kupanovac	36. Katarina Radić
3. Suzana Babajić	20. Filip Lovrić	37. Ante Rajič
4. Marijana Barić	21. Matea Lukanović	38. Tomislav Rajić
5. Ivona Bilić	22. Iva Marić	39. Ljubica-Zoe Salmanić
6. Matea Čarapina	23. Josip Marić	40. Andrea Soldo
7. Marta Čobanović	24. Tamara Marić	41. David Stojanović
8. Marin Čubela	25. Marin Mlikota	42. Mateo Šagolj
9. Zvonimir Dogan	26. Matej Pandža	43. Lovro Šaravanja
10. Ana Drljo	27. Magdalena Pehar	44. Ema Šimunović
11. Ana Džeba	28. Tatjana Pehar	45. Gabrijela Tikvić
12. Mario Džeba	29. Martina Perić	46. Ivana Trlin
13. Rafaelo Džeba	30. Tomislav Perić Markov	47. Kristijan Trlin
14. Lana Jarak	31. Tomislav Perić Mirkov	48. Antea Vladić
15. Mario Jelić	32. Nikolina Petrović	49. Ivana Vlajić
16. Dragana Jurić	33. Darko Puljić	50. Bosiljko Vujičević
17. Marion Kolovrat	34. Iva Puljić	51. Ivan Franjo Zlomislić

Iz Matice umrlih naše župe za 2014. godinu

Ambro Pavlović

Anđa Krtalić

Anđelko Đopa

Anđelko Jurić

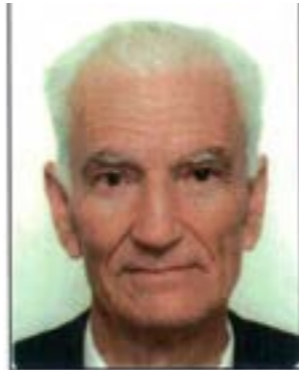
Andrija Cipetić

Andrija Lovrić

Andrija Soldo

Ante Mandarić

Cvijeta Zlomisljić

Danica Vučina

Franjo Rajić

Ilija Blažević

Iva Zlomisljić

Kata Bošković

Kata Jarak

Marijan Bebek

Mile Lovrić

Pavica Soldo

Petar Krtalić

Ruža Zarić

Stanko Filipović

Stjepan Livaja

Stojka Krtalić

Vinko Mikulić

Petar Puljić

Slavko Filipović

Stjepan Bošković

